

televiznik

CELJE, 9. OKTOBRA 1959
Leto X., štev. 40

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA CASOPISNO POD-
JETJE »CELJSKI TISK«
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMIK
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO

Uredništvo in uprava: Celje, Titov trg 3
— poštni predal 16 — telefon uredništva
24-25, uprave in oglašnega oddelka 23-75 —
sekoči račun pri Komunalni banki Celje
903-79-4-656 — izdaja ob petkih — letna na-
ročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 din
— posamezna številka 15 din — rokopiši
se vračamo

PROSLAVA 40-LETNICE KPJ IN SKOJ V STORAH

USPEHI PROSTOVOLJNEGA DELA - NAJLEPŠI SPOMENIK JUBILEJNEMU LETU ZKJ

NA ZAKLJUČNEM ZBOROVANJU JE GOVORIL LJUDSKI POSLANEC MITJA RIBIČIČ-CIRIL

OB ZAKLJUČKU VELIKIH SLOVESNOSTI, KI JIH JE KO-
LEKTIV ŽELEZARNE V STORAH PRIPRAVIL V POČASTITEV
40-LETNICE USTANOVITVE KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGO-
SLAVIJE IN SKOJ, STA BILA V SOBOTO ZVEČER DVA PO-
MEMBNA DOGODKA — NAJPRED SLAVNOSTNA SEJA ODBO-
RA ZA PROSLAVO JUBILEJNEGA LETA ZVEZE KOMUNISTOV,
NATO PA SE ZAKLJUČNO ZBOROVANJE V VELIKI DVORANI
KULTURNEGA DOMA.

Gostje pri otvoritvi Doma učencev Metalurške industrijske šole

Kakor slavnostni seji, tako je tu-
di zaključni prireditvi, pri kateri se
je zbralo več stotov domačinov, pris-
tovalo večje število visokih gos-
tov. Med njimi so bili ljudski po-
slanci in člani Izvršnega sveta LRS
Mitja Ribičič, Vlado Majhen, Tone
Bole, nadalje predsednik republiške-
ga odbora sindikata rudarskih, me-
talurških in kemičnih delavcev Jože
Plevnik, sekretar pri svetu za šol-
stvo LRS Ludvik Gabrovšek, nade-
lje Franc Simonič, Riko Jerman, Mi-

ran Cvenk, Stane Sotlar, Franček
Knafelc, Cveto Pelko, Franc Rupret,
komandant celjske garnizije polkov-
nik in narodni heroj Franc Rojšek
ter številni zastopniki delovnih ko-
lektivov, političnih organizacij, šol
itd.

Slavnostno sejo odbora za proslavo
40-letnice ustanovitve Komunistične
partije Jugoslavije in SKOJ je začel
sekretar tovarniškega komiteja
Zveze komunistov v Storah
Ignac Korošec. Po pozdravu je go-

voril o delu, vlogi in zmakah Komu-
nistične partije Jugoslavije. Del svo-
jega govora pa je posvetil tudi pro-
stovoljnemu delovnim akcijam, s ka-
terimi so štorski železarji in z njimi
vred vsi prebivalci tega naselja po-
častili jubilejno leto Zveze komuni-
stov. Kot je znano, se je ta akcija
začela na pobudo tovarniškega ko-
miteja Zveze komunistov. Zato ni
čudno, če so bili ravno komunisti in
mladinci tisti, ki so v njej sprejeli
največjo obveznost. V tej delovni
akciji, ki je trajala od letošnje po-
mladi, so štorski prostovoljci opravi-
lili 83.135 delovnih ur v vrednosti
nad 40 milijonov dinarjev. Pomem-

ben delež so dali tudi pripadniki
celjske garnizije JLA, ki so samo
pri gradnji vodovoda opravili šest
tisoč udarniških ur. Tako je ta ak-
cija, ki nima primere v zgodovini
Stor, združila ne le kolektiv s svo-
jim zaledjem in vse prebivalce že-
lezarskih Stor, temveč tudi potrdila
veliko povezanost armade s svojim
ljudstvom.

Po kratkem odmoru se je v nabi-
to polni dvorani Kulturnega doma
začelo zaključno zborovanje. Po In-
ternacionali in pozdravnih besedah
tovariša Korošca je na govorniški
oder stopil tov. Mitja Ribičič-Ciril,
ki je dejal:

Iz govora tov. Ribičiča

Z današnjo proslavo, ki predstav-
lja obnovo zaključek velike prosto-
voljne delovne akcije, se kolektiv
železarne in vsi delovni ljudje v
Storah pridružujejo številnim prire-
ditvam, ki jih jugoslovansko ljud-
stvo v letošnjem jubilejnem letu po-
sveča 40. obletnici ustanovitve KPJ
in SKOJ.

V nadaljevanju svojega govora
je tov. Ribičič osvetlil veliko druž-
beno politično in zgodovinsko vlogo
KPJ za jugoslovanske narode ter
njegov pomen za rojstvo, rast in raz-
voj socialistične Jugoslavije.

Jugoslovani lahko štirideseto ob-
letnico ustanovitve KPJ in SKOJ
povežemo z velikimi uspehi, ki
smo jih prav v letošnjem letu do-
segli tako v zunanji politiki države,
kakor znotraj, v gospodarski izgra-
dnji dežele. Tovariši Tito je bil prvi
državnik na svetu, ki je nasproti
hladni vojni opozoril na aktivno so-

delovanje med narodi sveta. Prav
zaradi tega postaja danes aktivna
kooperacija stvarnost; v svetovni
politični areni pa soustvarja Jugo-
slavija širok most sodelovanja. Temu
zunanjepolitičnemu ugledu se je
približal še ugled države, ki se je
odločno utrjala iz zaostalosti. De-
lavski razred Jugoslavije je doka-
zal, da ni sposoben samo proizva-
jati, temveč tudi upravljati in orga-
nizirati proizvodnjo. Ti gospodarski
uspehi kujejo materialno bazo so-
cializma; to pa pomeni stalen dvig
življenjske ravni.

(Nadaljevanje na 2. strani)

40 LET SKOJ

Ponosni smo na našo pot

Ko letos 10. oktobra praznujemo 40. obletnico SKOJ, se
ponosni spominjamo tistih težkih dni po prvi svetovni vojni
leta 1919, ko so se zbrali v Zagrebu delegati komunistične
mladine iz vseh krajev naše domovine, z željo, da ustanovijo
organizacijo, ki bi imela svoj cilj zgraditev nove svobodne
države, v kateri bodo vladali novi pravični odnosi med svo-
bodnimi ljudmi.

SKOJ je kljub vsakodnevnim srditim napadom policije
neustrašeno nosil borbeno plamenico proti buržoazni re-
akciji, za pravice mladih ljudi in za srečnejšo bodočnost
ljudstva. Mladi komunisti so polni revolucionarnega zanosa
in s strastno vero v zmago posvečali svojo mladost in vse
svoje življenjske sile neenaki borbi za pravično stvar, za
uresničitev plemenitih idej socializma, čeprav so neprestano
gledali nevarnostim in smrti v oči, čeprav so bili v stalni
nevarnosti zaradi izdajstva, da jih zaprejo in krvoločno
mučijo. Kot zavestni in neustrašeni borci svojega ljudstva,
so postali glas vesti in upora mlade generacije in najdosled-
nejši zagovorniki njenih upravičenih zahtev.

In ko so prišli najtemnejši dnevi za naše ljudstvo, so se
naši mladi ljudje pogumno spustili v boj z neprimerno moč-
nejšim sovražnikom. Več stotisoč uničenih mladih življenj
in 406 mladincev — narodnih herojev, je najboljši dokaz za
izredno hrabrost in visoko zavest mladih ljudi.

Osvoboditev domovine je pomenila za mladino začetek
novega obdobja njenega boja. V svobodni domovini se je
razplamtela ustvarjalna moč in neslučen delovni polet mla-
dih. Okoli 70 različnih objektov socialističnega gospodarstva,
med njimi proge Samac—Sarajevo, Brčko—Banovići, cesta
Bratstva in enotnosti, Ljubljana—Djevdelijska, so najlepši
spomini in največje darilo tistim — mladim ljudem, ki so
darovali svoja življenja za lepše življenje naše generacije.

Idea bratstva in enotnosti, ki je bila stalna spremlje-
valka vseh dejanj in prizadevanj mladih slovencev, je danes
dobila novo vsebino. Milijoni delovnih ljudi v vsakodnevni
praksi stopajo v razmerja do družbenih proizvodnih sred-
stev in s tem v medsebojna razmerja, ki se razvijajo in po-
stajajo nova življenjska vsebina.

Mladi ljudje, organizirani v organizacijo Ljudske mla-
dine kot naslednice slavnih tradicij SKOJ in USAOJ, trdni
in enotni, smo ponosni na prehojeno pot in pogumno gle-
damo v bodočnost.

Franček Knafelc

Z ZASEDANJA OLO CELJE

Industrija in kmetijstvo

V torek sta v veliki dvorani Na-
rodnega doma zasedala oba zbora
Okrajnega ljudskega odbora Celje.
Obravnavali so realizacijo družbe-
nega plana okraja Celje v prvem
polletju, osnove načrta kmetijske
proizvodnje za naslednje leto in še
nekatero formalno-pravne zade-
ve. O realizaciji plana proizvodnje
je poročal direktor Okrajnega
zavoda za plan Alojz Cukala, nakar
se je razvila živahna razprava.

Fizičen obseg proizvodnje so in-
dustrijska podjetja v celjskem okra-
ju v prvem polletju povečala za
11,3 odstotka v primerjavi s istim
obdobjem lanskega leta. S tem so
uresnili tudi planske naloge, ven-
dar se spričo prekomernega zaposlo-
vanja delavcev in nekaterih orga-
nizacijskih slabosti storilnost ni
pričakovano dvignila.

Zlasti je bila zanimiva razprava
tovariša Zmaherja, ki je poudaril
dve osnovni slabosti gospodarskih
podjetij. Le-ta se namreč preslabo
in prepočasi pripravljajo za rekon-

strukcijo obratov. Istočasno pa je
silno negativna ugotovitev, da je v
primerjavi z lanskim letom izraba
fonda časa manjša. Tovariši Jošt je
govoril o učinku nove tarifne poli-
like na gospodarske uspehe in pri
tem poudaril, da je bistvena naloga
v dosedanjem razdobju, da si pod-
jetja na podlagi izkušenj že sedaj
izdelajo načrte proizvodnje in pro-
izvodnosti za naslednje leto.

Ob koncu razprave je govoril tov.
Franc Simonič, ki je zlasti opozoril,
da bomo proizvodne naloge v na-
slednjih letih lahko povečevali v
skladu z republiškimi in zveznimi
povprečjem samo tedaj, če bodo

podjetja z rekonstrukcijskimi deli
uspela odpraviti zastarele, ponekod
celo obrtne načine proizvodnje.

V drugem delu zasedanja je tov.
Franc Lubej obrazložil osnovne me-
nente načrta kmetijske proizvodnje
za naslednje leto.

VREME V NASLEDNJIH DNEH

OD 9. DO 18. OKTOBRA

Suho in povečini sončno vreme,
le okrog 17. oktobra kaže na krat-
kotrajno poslabšanje, ki bo morda
prineslo manjše padavine.

OBSOTELSKA RAZSTAVA V KUMROVCU V ZNAKU BRATSTVA IN SODELOVANJA

Predsednik OLO Riko Jerman v
družbi Saradera Mahana in drugih
gostov

V nedeljo je bila v Kumrovcu
odprta razstava, s kakršnimi že
nekaj let prebivalstvo Obseteljske
manifestira tesno sodelovanje,
napredek in bratstvo ljudi tako s
hrvaške kakor slovenske strani.
Otvoritvene svečanosti so se
udeležili mnogi politični in go-
spodarski predstavniki iz Hrva-
ške in Slovenije, med njimi Sto-
jan Ireković, član Izvršnega sve-
ta sabora Hrvaške, Martin Berta
in Stevo Stanivuković, člana
Glavne zadruge zveze Hrvaške,
nadalje predsednik OO SZDL za
okraj Celje Franc Simonič in
predsednik celjskega okraja Riko

Jerman, ki je bil pokrovitelj pri-
reditve, dalje zastopniki politič-
nega in gospodarskega življenja
krapinskega okraja ter okoli ti-
soč prebivalcev iz bližnje okolice.
Razstavo je odprl tov. Riko
Jerman. V svojem govoru je oris-
al zgodovinsko obdobje štiride-
setletnega boja Partije, potem pa
svoje misli navezal na uspehe
povojne graditve ter poudaril ve-
like naloge, ki čakajo kraje ob
Sotli v bodoče.

Posebno pristrčno pa so navze-
či udeleženci pozdravili prihod
gospoda Saradera Mahana, enega
(Nadaljevanje na 2. str.)

Težišče dela na občinah

Pretekli teden so se v Celju se-
stali kmetijski strokovnjaki refe-
renti za kmetijstvo na občinah in
predstavniki združenih organizacij.
Na posvetovanju so sodelovali tudi
predsedniki občinskih ljudskih od-
borov iz celjskega okraja. Obravna-
vali so podrobne naloge posamez-
nih občin v zvezi s kmetijskim na-
črtom za naslednje leto.

Osnovna značilnost predloga na-
črta je, da se bo drugo leto kmetijs-
ka proizvodnja povečala kar za
17,5 odstotka. Tako bi tudi v celj-
skem okraju že v naslednjem letu
dosegli naloge petletnega perspek-
tivnega plana. V naslednjem letu
bo zlasti močan poudarek na
živilnoredi. Načrt predvideva, da se
bo v okraju število goveje živine
povečalo kar za 11 tisoč glav. Od
tega 9 tisoč glav plemenske živine,
in sicer kar 6700 goved iz lastne

vzreje. Razumljivo je, da bodo te
naloge težke in da bodo zelo po-
membne organizacijske oblike izva-
janja te akcije.

Osnovna sprememba glede nosil-
ca odgovornosti in organizacije
proizvodnje je v tem, da bodo od-
sledje občine tudi v kmetijstvu od-
igravale vlogo komune. To pomeni,
da bodo vse kmetijske akcije šle
preko komune na posamezne zadr-
ge in posestva, OZZ in poslovne
zveze pa bodo občinam strokovno
pomagale.

Predsedniki občinskih ljudskih
odborov so bili tudi mnenja, da bo-
mo v okraju popolen uspeh v kme-

tijski proizvodnji dosegli le, če bo-
do proizvodne načrte osvojili za-
družniki in če se bodo tudi zagrizli,
da jih izpolnijo. Brez dvoma bo v
zvezi s tem potrebno veliko politič-
no in, kar je še posebej pomembno,
strokovno delo na vasi.

Kolegij predsednikov je v nade-
ljevanju obravnaval tudi nekatere
pereče probleme proračunske poli-
like. Spriči izpada nekaterih prora-
čunskih dohodkov predvidevajo pri-
manjkljaj občinskih ljudskih odbo-
rov za okoli 150 milijonov dinar-
jev. O tem so govorili zlasti zato,
ker obstajajo dejanske možnosti, da
se s štednjo proračunske porabe
lahko ta vsota bistveno zniža. So-
dijo, da bi občine s proračunsko
štednjo lahko prihranile okoli 65
milijonov dinarjev, okrajni ljudski
odbor pa okoli 30 milijonov dinar-
jev. Gotovo je, da bi občine z ostro
proračunsko štednjo koristile naj-
več sebi, saj bi v tem primeru imele
lažje stališče glede proračuna v na-
slednjem letu.

Novi uspehi

LONGER — 13.9 ČEZ OVIRE

Preteklo soboto so atleti celjskega
Kladivarja nastopili na propagand-
nem mitingu v Trbovljah, kjer so
dosegli nekaj vrhunskih rezultatov.
Tako je Longer pretekel progo 110
metrov čez ovire v odličnem času
13.9 sekunde. Izvrsten je bil tudi v
teku na 100 metrov, kjer so ure po-
kazale 10.5 sekunde. Največji uspeh
pa so dosegli mladinci Kladivarja
Cede, Stožir, Vrečko in Silan, ki so
v štafeti 4-krat 100 metrov postavili
nov državni rekord za mladince.
Čas 51.2 sekunde.

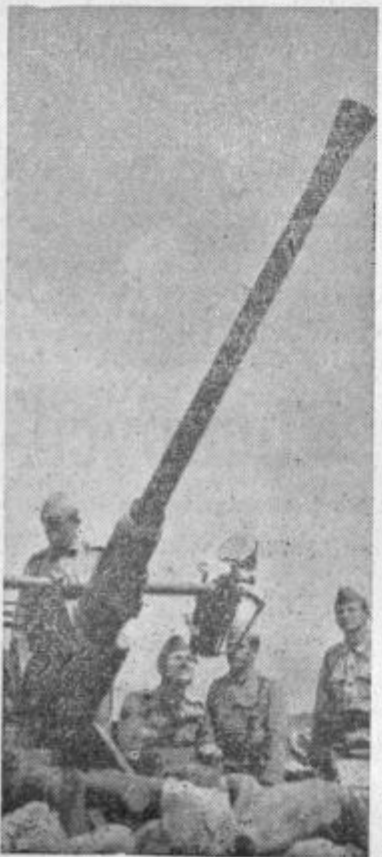
TRIJE REKORDI V ENEM METU

V sredo je bil društveni atletski
miting Kladivarja, na katerem je
največji uspeh dosegel Kač, ki je z
metom kopja 69,50 metrov postavil
republiška rekorda za člani in mla-
dince ter državni mladinski rekord.

7. OKTOBER dan artilerije

Osemnajst let je že preteklo od
tistih oblačnih oktobrskih dni — od
7. oktobra 1941 — ko je bila usta-
novljena prva baterija Narodno-
osvobodilne vojske Jugoslavije. V
tem času so topničarji naše armade
prehodili trnavo, toda slavno pot.
Že v dneh osvobodilne vojne so top-
ničarji dokazali, da pripadniki osta-
lih rodov, predvsem pa pešci, vedno
lahko računajo na artilerijo kot na
resnega zaščitnika. Te svoje odlike
so topničarji JLA razvijali tudi po
vojni, izobražujoč svoje kadre v šol-
lah in edinicah, na skupnih vajah,
na poligonih in manevrih.

Da je naše topništvo doseglo take
uspehe, je bilo treba dosti spretno-
sti, znanja, upornosti in inicia-
tive, večkrat pa tudi požrtvovalnosti
in hrabrosti. Zato topničarji naše
armade uživajo velik ugled pri osta-
lih pripadnikih oboroženih sil in na-
šega ljudstva sploh.

(Nadaljevanje s 1. strani)

IZ GOVORA MITJE RIBIČIČA

Prvi začetki stanovanjske skupnosti

S štiridesetletno zgodovino KPJ, z njeno borbo za vodilno vlogo delavskega razreda, za oblast delovnega ljudstva, za neodvisnost in svobodo domovine, za gospodarsko izgradnjo dežele, za delavsko in družbeno upravljanje, je nadaljeval svoj govor tov. Ribičič, ste tesno povezani tudi delovni ljudje Železarnice Store in vaše občine. Vključeni ste v zgodovino socialistične revolucije in družbene preobrazbe kot njen neločljivi del. V štrajku leta 1922 in uspešni stavki leta 1935, ki jo je organiziral tov. Franc Leskošek-Luka, se je krepila delavska zavest v Storah. Delavsko društvo »Vzajemnost« in »Svoboda« sta dvigali kulturno raven polproletarskega delavstva in mobilizirali prebivalstvo proti nemškutstvu in peti koloni. V času okupacije je bilo v tem

in organizirati kvaliteto proizvodnje. Število zaposlenih se je dvignilo na skoraj dva tisoč. Napori za čim pravilnejši sistem nagrajevanja so vplivali na stalen porast storilnosti. Nato so prišli spopadi s stanovanjsko krizo. Zraslo je delavsko stanovanjsko naselje Lipa, dom kulture, gasilski dom, Metalurška industrijska šola in internat. Z veliko akcijo prostovoljnega dela vam je v razmeroma kratkem času uspelo zgraditi vodovod, turistično cesto na Svetino, pralni servis, strelišče in velik športni stadion. Kot vsi kraji naše domovine, dobivajo tudi Store lepši izgled in boljše pogoje za življenje delovnih ljudi.

Prostovoljna delovna akcija, s katero ste ustvarili pomembne komunalne objekte, ni samo dokaz vaše sproščene ustvarjalne dejavnosti,

stva in krepitve odgovornosti za upravljanje objektov, zgrajenih za lastnimi žulji. Stremenje prebivalstva po enotnih ciljih ustvarja pogoje za sistem, za katerim se interesi posameznika in posamezne družine povezujejo z interesi družbene skupnosti in kolektiva. To pa so že prvi začetki organiziranja stanovanjske skupnosti, novih oblik sožitja in medsebojne pomoči prebivalstva. Prostovoljne delovne akcije so velikega pomena tudi zato, ker oplajajo družbena sredstva, povečujejo njihovo vrednost in celotnemu našemu gospodarskemu razvoju, jačajo usmerjenost na decentralizacijo družbenih skladov in čim večjo udeležbo občin in gospodarskih organizacij v delitvi narodnega dohodka. V tem smislu boste gotovo imeli vsako leto večji dotok v svoje družbene sklade, s katerimi boste svobodno razpolagali, jih vključevali v lastni krajevni in občinski gospodarski plan in jih vedno bolj usmerjali na področje družbenega standarda. To lahko trdimo z gotovostjo zato, ker daje naša dežela nadaljnemu industrijskemu razvoju, pa tudi zaradi potrebe reorganizacije kmetijstva, posebno vlogo črni metalurgiji, ki jo je treba po količini proizvodnje v jugoslovanskem merilu dvigniti za trikrat. V tem velikem kolektivnem dvigu imajo železarnice v Sloveniji, kot najstarejša matična baza črne metalurgije, še posebno vlogo. Ogromna količina treh milijonov ton jekla letno bo predvsem zahtevala visoko vrednost in specializirano proizvodnjo slovenskih železarn. V tem razvoju bo zlasti pomembna kvaliteta livarskih izdelkov in valjev. To bo zahtevalo nadaljnji dvig strokovnega kadra, novo delitev dela in organizacijo ter zlasti močno udeležbo znanstveno raziskovalnega dela. Vse to pa daje Storam jasno gospodarsko perspektivo nadaljnjega gospodarskega vzpona.

Tovariši in tovaršice! Delovna akcija, v kateri je sodeloval skoraj ves kolektiv, mladina in JLA in v kateri ste ustvarili vrednost skoraj 90.000 prostovoljnih ur, je najboljša garancija, da znate gospodariti z družbenimi sredstvi. Komunalni objekti, ki ste jih s tem delom zgradili, pa so najboljši spomenik, ki ste ga lahko darovali jubilejnemu letu Zveze komunistov Jugoslavije, delovnemu kolektivu in prebivalstvu v Storah. Pri vsem tem vašem delu naj vas krepki zavest, da boste uspevali in rasli na tej poti samo, če boste stalno imeli pred očmi svetli lik komunistov, ki niso nikoli pomislili žrtvovati svoje sile in kar je najdražje — svoja življenja za to, da lahko danes ustvarjamo svobodni in sproščeni.

V drugem delu proslave so nastopili recitatorji, ženski pevski zbor Svobode in telovadci. M. B.

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 2. oktobra

ODBOR ZA ORGANIZACIJO OBLASTI Zveze ljudske skupščine je obravnaval osnutek zakona o družbenem knjigovodstvu in izkoriščanju obdelovalne zemlje. Namen slednega zakona je pospešiti modernizacijo kmetijske proizvodnje ter izboljšati kmetijsko proizvodnjo z uporabo sodobnih agrotehničnih sredstev.

Sobota, 3. oktobra

PREDSEDNIK REPUBLIKE TOVARIŠ TITO je ob Tednu otroka poslal našim najmlajšim poslanicem, v kateri je med drugim napisal: Želim vam, moji mladi tovarši, da postanete vredni nasledniki starejšega revolucionarnega pokolenja. Bodite rod, ki bo ponesel naprej slavo naše dežele, ki bo imel zmerom najboljše lastnosti, kakršne so naše narode odlikovale v zgodovini. V svojih kolektivih, otroških organizacijah, povsod, kjer živite in delate razvijajte med seboj tovariško sodelovanje, nesebičnost in vzajemno pomoč, odkritosrčnost, resničnost, marljivost, skromnost in vse tisto, kar je v človeškem značaju najlepše in najplemenitejše! — Tudi ob tej priložnosti bi rad poudaril, da je tudi vaša naloga, da negujete in nadalje razvijate bratstvo in enotnost naših narodov, ki je ena najdragocenejših in največjih pridobitev naše narodnoosvobodilne borbe.

Nedelja, 4. oktobra

OB 25-LETNICI »LJUDSKE PRAVICE« je bila v Lendavi veličastna proslava. Na njej je bil tudi prvi urednik »Ljudske pravice« Miško Kranjec, ki je na zborovanju orisal zgodovinsko pot KPJ, pa tudi nastanek in razvoj »Ljudske pravice«.

Naša hvaležnost je velika...

(Otvoritev novega doma učencev Metalurške industrijske šole)

Prefekto soboto popoldne so učenci Metalurške industrijske šole v Storah dobili svoj dom, lepo, svetlo in prostorno poslopje, ki jim bo v znatni meri izboljšalo življenjske pogoje in hkrati ustvarilo osnovo za sistematičnejše delo na področju splošnega izobraževanja, kulturne in športne dejavnosti.

Slavnost je začel sekretar železarnice tov. Jože Mrevlje, za njim pa je o pomenu šolanja srednjih strokovnih kadrov in o prispevku, ki ga je v tem pogledu dala Štorka Metalurška šola, govoril njen ravnatelj Tone Klinar. Del svojega govora je naslovil tudi na mladino. Pri tem je med drugim dejal: Vsečili se boste v nov dom, v katerem vam bo življenje lažje in boljše. Vendar ne pozabite, da vam ga je dala naša nova socialistična družba. Ko pa je tovarš Klinar govoril o prispevku učen-

cev Metalurške industrijske šole prireditve železarne čestital mladini prostovoljni delovni akciji, je povedal, da je mladi rod opravil blizu devet tisoč udarniških ur. To delo naj vam bo v ponos, je dejal tovarš ravnatelj, z njim ste najlepše počastili jubilejno leto Zveze komunistov Jugoslavije.

Ko so učenci šole čestitali ravnatelju in se mu zahvalili za vse, kar so prejeli, je predsednik mladinskega aktivata tov. Solce še dejal: Mi, mladinci, smo veseli, da živimo v novi Jugoslaviji, kjer smo priče velikih del. Te dni praznujemo tudi v Storah prav posebno velik praznik za nas, ki se bomo vsečili v novi dom. Naša hvaležnost je velika, zato obljubljam, da se bomo izkazali vredni te nove pridobitve. Prav tako bomo vedno pripravljeni prijeti za delo, kjer koli bo to potrebno.

Zatem je tov. Svetek v imenu ko-

lektiv železarne čestital mladini ljudem za njihovo udeležbo pri prostovoljni delovni akciji, istočasno pa jim izročil televizijski sprejemnik.

Ravnatelj MIS Tone Klinar

Odprta je avtomobilska cesta na Svetino

Ni naključje, da so se velike svečanosti v Storah v počastitev jubilejnega leta Zveze komunistov Jugoslavije začele z otvoritvijo gozdne in turistične avtomobilske ceste na Svetino, saj predstavlja gradnja te ceste pravzaprav začetek prostovoljnega dela štorskih železarjev. Kakor pri ostalih delih, tako so tudi tu prvi prihiteli na pomoč učenci Metalurške šole, ki so pri gradnji opravili 2328 prostovoljnih ur. Člani železarskega kolektiva pa so, prispevali 2064 ur. Sicer pa so to gradnjo

podprli še kolektiv železarne, Občinski ljudski odbor in Uprava za gozdarstvo.

Cesta iz Stor na Svetino je prvi del pomembne krožne ceste, ki bo planinsko območje Svetine in Celjske koče že v bližnji prihodnosti povsem približala Celju in Storam. Morda že letos, vsekakor pa drugo leto, se bo začela gradnja ceste iz Svetine na Celjsko kočo. Upajmo, da bo v kratkem speljana tudi cesta iz Celja na Celjsko kočo.

Otvoritev ceste iz Stor na Svetino je bila združena s lepo proslavo, pri kateri sta najprej govorila predsednik režijskega odbora za gradnjo ceste inž. Lavrič, za njim pa še direktor železarne Andrej Svetek. Končno se je vsem graditeljem in ostalim, ki so na kakršni koli način pomagali pri gradnji, zahvalil še podpredsednik ljudskega odbora celjske občine dr. Janez Lovšin, ki je cesto tudi izročil namenu.

Direktor železarne Andrej Svetek med govorom

Razprava o urbanističnem načrtu Celja

Pred dnevi je bila v Celju predrevizijska razprava o predlogu urbanističnega načrta mesta Celja. Tega posveta so se med številnimi gosti udeležili še sekretar za urbanizem LRS Milko Goršič, podsekretar inž. Prezelj, direktor Vodnogospodarske uprave LRS inž. Kerin, direktor Urbanističnega instituta LRS inž. Rojc, predsednik ljudskega odbora celjske občine Franc Rupret in drugi.

Kot poročevalci pa so nastopali: inž. arh. Saša Sedlar za celoten načrt ter za urbanizacijo in gradnjo, inž. Kerin za ureditev voda, tovarš Levstik za rešitev cestnega omrežja in direktor železniškega projektivnega podjetja inž. Kastelic za železnice.

Udeleženci posveta so sprejeli predlog urbanističnega načrta mesta Celja glede zazidave, cestnega omrežja in železnice, nekaj pripomb pa so imeli glede na bodočo ureditev voda. Zato so naročili celjskemu urbanističnemu uradu, da na predlog Vodnogospodarske uprave v Ljubljani, pripravi nov osnutek o ureditvi voda na območju celjske občine. V glavnem so se udeleženci posveta zavzemali, da naj bi z ureditvijo voda, rek in potokov, povsem zavarovali mesto pred poplavlami. Zato so menili, da naj bi reke in potoke, kot Voglajno, Sušno, Koprivnico in celo Ložnico speljali v skrajni zunanji obrobni pas Celja in tako tudi teoretično zavarovali celjsko mesto pred poplavlami, ki jih lahko povzročajo prav te vode.

TARIFNI PRAVILNIK je treba spoštovati

UGOTOVITVE GOSPODARSKE KOMISIJE PRI OBCINSKEM SINDIKALNEM SVETU V CELJU

Občinski sindikalni svet v Celju je analiziral pri dvanajstih podjetjih, kako vpliva nov način nagrajevanja na uspeh proizvodnje. Polletni zaključki v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta kažejo, da so tarifni pravilniki dokaj ugodno vplivali na uspešen potek proizvodnje in ni bilo zaslediti večjih pomanjkljivosti.

Vendar pa je gospodarska komisija sindikalnega sveta ugotovila, da so bili v prvem polletju pri podjetju »Kristalija« v Celju narušeni skladi. Vzroke bo komisija naknadno ugotovila. Prav tako je narušeno razmerje med dohodki in skladi v podjetju Prevozništvo v Celju, in sicer za 17 odstotkov v škodo skladov. Pri Plinarski vodovod pa so bile izplačane premije v skupnem znesku 243.157 din, čeprav je podjetje v nič

kaj rožnateg finančnem položaju saj ni moglo kriti niti razlik po novih tarifnih postavkah v znesku 1.226.157 din. Premiranih je bilo 39 ljudi od 167 zaposlenih.

Komisija bo pregledala finančno poslovanje tega podjetja, hkrati pa opozorila odgovorne ljudi na 20. člen tarifnega pravilnika, ki ga je podjetje prekršilo. BE

SEMINAR ZA PREDAVATELJE DELAVSKIH UNIVERZ

V torek je v teharski šoli za delavsko in družbeno upravljanje začel štiridnevni seminar za predavatelje občinskih delavskih univerz. Na seminar je poslala vsaka občina po tri bodoče predavatelje, predavajo pa jim predavatelji ljubljanskega zavoda za delavsko in družbeno upravljanje.

STROJI ZA JORDANIJO

Tovarna usnjarskih strojev »KO-STROJ« ima z inozemskimi naročniki več pogodb za izdelavo strojev in opreme. Tako bodo izdelali usnjarske stroje tudi za Jordanijo. Dogovorili so se, da bodo monterji konjskega podjetja opravili tudi montažo v Jordaniji. Zato bodo v okviru delavske univerze priredili za monterje poseben tečaj angleškega jezika, istočasno pa jih bodo seznanili z zgodovinskimi, zemljepisnimi in gospodarskimi osnovami teh dežel. Nekatere montaže usnjarskih strojev bodo izvajali tudi v drugih deželah Bliznjega vzhoda.

Razstava v Kumrovcu

(Nadaljevanje s 1. strani)

vidnih voditeljev indijske socialistične stranke, ki je ta dan obiskal Kumrovec.

Gostje in udeleženci so si za tem ogledali razstavo, ki je bila na različnih krajih v Kumrovcu. V dvorani ob sejmišču so kmetijske zadruge razstavile kmetijske prideleke. Mnogi med njimi so bili nagrajeni. Zunaj na sejmišču je bila razstava goveje živine in plemenskih svinj ter manjša razstava kmetijskih strojev. V zadruženem domu pa je bila urejena ze-

lo zanimiva razstava dokumentov, slik in ostalega gradiva, ki prikazuje vlogo Obsoatelja v revolucionarnem gibanju. V veliki dvorani so razstavljala obsoateljska podjetja svoje izdelke, v nadstropju pa so žene uredile oddelek, ki prikazuje sodobno gospodinjstvo in gospodinske stroje.

Po ogledu razstave je bilo na bližnjih njivah tekmovanje traktoristov, na sejmišču pa ocenjevanje razstavljenih živine.

POGLED PO SVETU

Svet je pretekli teden preživel v znamenju odmevov na rezultat razgovorov med Hruščevim in Eisenhowerom. Uradno poročilo zatrjuje, da to niso bila pogajanja, saj bi na teh morali biti prikučeni tudi zavezniki obeh strani, ZDA in SZ. Razgovori da so bili koristni za osvetlitev obeh stališč do določenih vprašanj; da so ugodili pot do pravičnega in trajnega miru; da je najvažnejše vprašanje razorožitve, ki požre ZDA 40 milijard dolarjev letno, SZ pa 25 milijard dolarjev letno, da se je treba sporazumeti zaradi Nemčije in to s kompromisom in brez rožljanja z orožjem. Mnogo sta govorila o trgovini in o številnejših stikih med obojema državama, predvsem pa sta se sporazumela o tem, da bo prišel Eisenhower spomladi leta 1960 v SZ.

Zahodnonemški listi so tej situaciji dali ime — pauza. Nič kaj prida naslov, saj obeta sama premirje v hladni vojni, toda med Renom in Labo drugačnega skoraj ne moremo pričakovati. Njihova propaganda je storila vse, da bi ameriško ljudstvo sprejelo Hruščeva kot »hudiča, ki se hoče po svet«. Zgodilo pa se je — in to s kislim obrazom priznava — narobe: Prišlo je do humaniziranja odnosov z obeh strani. Hruščev je v Ameriki nedvomno uspel. Pripravljali so mu sprejem, ki naj bi mu prikladal v spomin zator madžarskih dogodkov, po desetih dneh pa so spoznali, da ima Nikita (toliko, da mu niso rekli batjuška) prav, če neutrudno pridiga koeksistenco. Pot do sestanka štirih na najvišjem nivoju je odprta, skratka »odsejajdar« kakor nekateri imenujejo potovanje Hruščeva po ZDA, odsejajdar po odprtem morju svetovne politike, je tako se zdi po komentarjih z desne in leve, požela konkreten uspeh, kakršnega sovjetska diplomacija zlepa ni kasirala.

Iz Washingtona je kot »poslanik miru« odletel Hruščev v Peking, kjer so Kitajci proslavili 10-letnico obstoja LR Kitajske. Tu so bile izrečene na račun svetovne politike trde besede, izrečene pa so bile vprčo, ki je v ZDA stalno govoril, da ni drugega izhoda, kot da se ZDA in SZ sporazumeta, ker sta pač najmočnejši in jima nikakor ne kaže, da bi se spopadli. Kitajski najvišji predstavniki so izjavili, da so ustva-

rili svojo armado med drugim tudi zato, da bodo osvobodili Formozo. Res je čas, da bi se stvar med ZDA in LR Kitajsko začela urediti vsaj s kompromisom, res je čas, da se ZDA odpove restavraciji generalističnih vlad na Kitajskem. Ta čas pa je ta izjava zelo hladna prha, posebno, ker so z obeh strani zatrjevali, da tako tesnega prijateljstva, kakor je zdaj med SZ in LR Kitajsko, še ni bilo.

Nehru je Mautsetungu čestital v spravičnem duhu in se precej ponižal, saj je izjavil, da bi Indija pristala na manjše obmejne korekture s pogajanj, da pa žel ostati s Kitajsko v dobrih odnosih. Težava je tem večja zato, ker so socialistične sile tudi v Indiji zelo močne, Kitajski komunisti pa vse preradi nastopajo kot marksistični arbitri nasproti vsemu svetu, posebej pa proti nam. Napadi na našo državo niso prav nič dobrodošli v eri, ko sta koeksistenco priznala kot edini izhod poglavarja dveh največjih sil na svetu.

Tudi alžirska zadeva že dolgo ni lokalnega značaja, marveč stvar svetovnega javnega mnenja, ne samo del afriškega osvobodilnega gibanja. Na de Gaullovo spomenico o Alžiru je osvobodilna fronta odgovorila strpno, trezno, konstruktivno. Kaže, da se mnogo držav trudi, da bi spravili za isto mizo de Gaulle in alžirske borbe za neodvisnost. V petih letih odpora so dokazali, da so dejstvo, mimo katerega svetovna politika ne more iti. Odgovor alžirske osvobodilne vlade je tak, da bi De Gaulle kljub vsemu lahko pristal na razgovor z »uporniki«. Tako v OZN kakor v Tunisu in Maroku menijo, da ima zdaj besedo de Gaulle. Če bo obrnil obraz stran od dejstev, se bo stvar francoske Afrike sukala za pariško metropolo mnogo slabše, kakor če bi junakom osvobodilnega gibanja velikodušno segel v roko.

Za nas je v zadnjem tednu vsehkor več kot zanimivo Kreiskyjevo stališče do vprašanja tirolske manjšine v Italiji. Socialisti Kreisky je ob nastopu resora obljubil, da bo izboljšal avstrijske odnose do slovenske manjšine na Koroškem, vendar se to ni zgodilo. Vpliv neofašističnih sil na Koroškem je v zadnjem času celo narasel. Ko pa je Kreisky spraviil tirolsko stvar pred OZN, se je spet spomnil Korošcev in izjavil, da bi tudi tem pripadalo več pravic, kot jih dejansko uživajo, seveda bi bilo treba istočasno reševati vprašanje premoženja nemške narodne manjšine v Jugoslaviji. To v tem trenutku ni najbolj simpatično, saj je vsem nam še predobro pred očmi, kaj je to avstrijsko premoženje pri nas pomenilo v zgodovini, posebej pa pred vojno in med njo. Pomislimo samo, kako je 381 celjskih Nemcev gledalo na Celje prav zaradi gospodarskih položajev, ki so jih imeli, in kaj je iz tega gledanja sledilo leta 1941 in nato vse do leta 1945. T. O

NJIH DELEŽ - NAŠA PRIHODNOST

PO NEPOTREBNEM IZGUBLJENI MILIJONI

PODPREDSEDNIK OSS IVAN ŽMAHER:

POMANJKLJIVOSTI S PODROČJA HIGIENSKO TEHNIČNE ZA-
SCITE IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA V NAŠIH PODJETJIH
KAR PRECEJ ZMANJSUJEJO EKONOMSKI UCINEK V PROIZ-
VODNJI IN HKRATI OBREMENJUJEJO GOSPODARSKE OR-
GANIZACIJE

Bolezni in nesreče pri delu so v stalnem porastu. Lani so boleznine narasle za 27 odstotkov in obremenile gospodarstvo v celjskem okraju za 30 milijonov din. To stanje kaže, da organi upravljanja in sindikalne organizacije premalo proučujejo vzroke teh pojavov.

Lani je bilo okoli 3200 nesreč in kar 6 smrtnih. Od tega števila je bilo 341 prometnih nesreč, vse ostale pa so se pripetile v gospodarskih organizacijah. Na poti v službo in domov je bilo 229 nesreč, ostale pa na delovnih mestih. Polovico poškodovanih je bilo starih od 30 let. Ta podatek opozarja, da so nesreče pogoste pri mladih delavcih, ki še nimajo dovolj delovnih izkušenj in so premalo opreznosti. Vsekakor gre pri teh nesrečah bolj za pomanjkljivo strokovno izobrazbo kot za nezadostno higiensko tehnično zaščito. Od ponesrečenec je 88 odstotkov moških in 12 odstotkov žena. Poškodbe pri delu so bile najbolj pogoste v ponedeljkah in po četrti uri dela, kar pomeni, da je v veliki meri povzročitelj poškodb nezadosten nedeljski počitek, povezan večkrat tudi s pijančevanjem. Nič kaj razveseljivo tudi ni, da so se v letošnjem prvem polletju boleznine in nesreče v primerjavi z istim obdobjem lani še povečale za 9 odstotkov.

Izdatki socialnega zavarovanja so se v prvem polletju v primerjavi z lanskim prvim polletjem povečali kar za 49 odstotkov. Sem sodi tudi izkoriščanje socialnega zavarovanja, kar se še tu in tam dogaja. V nekem podjetju, kjer je zaposlenih blizu 2000 delavcev, je bilo nedavno kar 130 ljudi v bolnišnični stanju. Pojavljana nadzorovana služba nad temi bolniki je ugotovila večje število primerov izkoriščanja, kar je imelo za posledico, da se je 90 takih »bolnikov« takoj vrnilo na delo.

Tudi neupravičeni izostanki z dela iz leta v leto rastejo, analize kažejo tudi preveliko fluktuacijo delovne sile in še vedno je registriranih več primerov nezakonitih odpovedi delovnega razmerja.

Vse to meče slabo luč na delo organov delavskega samoupravljanja in sindikalnih organizacij v podjetjih, ki bi morale te pojave kritično oceniti in za njihovo omilitve primerno ukrepati. Pri tem naj nas vodi načelo, da se je treba zavzeti za človeka, če je dober delavec in se mu godi krivica, hkrati pa je treba strogo ukrepati napram tistim, ki ne spoštujejo delovne discipline.

Iz zgodovine SKOJ

Leta 1919 so skojevci v Beogradu demonstrirali zaradi uboja pristajškega delavca. 1920 je v Zagrebu pod vodstvom SKOJ demonstriralo proti aretaciji dveh delavskih funkcionarjev preko 10.000 mladincev. Dva meseca kasneje so nad neko študentsko demonstracijo prvokrat zažvižgale kroglice. Policija je prvokrat streljala na mladino. Nekaj študentov je bilo ranjenih. Aprila 1919 je prišlo do splošne stavke več kot 50.000 železničarjev. S tem v zvezi so v Ljubljani poleg 21 težko ranjenih delavcev ubili 10 ljudi, med njimi petletno deklico. Koncem julija 1921 so ubili policijskega ministra Draškovića. Alija Alijagić, ki ga je ubil, je nanj meril ob neki priliki že pred tem, ko le-ta ni bil v spremstvu agentov, v nekem parku. Takrat bi bil lahko pobegnil. Toda Alijagić ni streljal, ker so v krogu zloglas-

Bodočnost je vera.
kdor zanjo umira,
se dvigne v življenje,
ko pade v smrt.

Oton Župančič

nega ministra bili njegovi otroci. Alijagić je kasneje dejal, da ni hotel nedolžnim otrokom pripraviti groznega prizora smrti njihovega očeta. Ob drugi priliki je ubil ministra v položaju, ko je bilo gotovo, da ga bodo ujeli. Pred sodiščem je na vprašanje, ali se čuti krivega, odgovoril: »Čutim se krivega, da sem ženi ubil moža, otrokom očeta; čutim se krivega, da sem kot človek ubil človeka, toda ne čutim se krivega, da sem kot komunist ubil ministra, ki je preganjal komuniste. Stori sem svojo dolžnost.«

Dušan Finžgar - skromna podoba človeka

Bil je sekretar okrožnega komiteja SKOJ od 1938 do 1941. Ponoči 14. marca 1940 so bili po nekaterih ulicah v Gaberju raztreseni letaki z naslovom »Ubijanje v koncentracijskih taboriščih se je začelo! Branite internirane ljudske borbe v koncentracijskih taboriščih! Vsej pošteti slovenski javnosti!« s podpisom »Akcijska za pomoč interniranim.«

V zvezi s tem so pri Dušanu Finžgarju kot osumlencu tega dejanja izvršili 15. marca hišno in telesno preiskavo, pri kateri so našli nekaj brošur, kakor, Nastanek in razvoj sveta in življenja, Problemi slovenske akademске mladine...

Dušan Finžgar je prišel pred

Tone Kos - heroj športnik

Komaj 18 let starega so zrušili strel gestapovskih morilcev.

Rodil se je 8. 6. 1923 v Celju kot sin številne družine, ki so jo Nemci kasneje poslali v koncentracijska taborišča. Njegov oče je bil zaposlen v tovarni emajlirane posode v Celju, kamor je popeljal tudi svojega sina Toneta. Med delavci se je navzel revolucionarne miselnosti in tako postal kaj kmalu viden aktivističen delavec. Leta 1941 je prevzel mesto mestnega sekretarja SKOJ v Celju. Po nalogu sekretarja KPS za Celje Toneta Grčarja se je Tone Kos vrnil v enote Hitlerjugenda, od koder je prinašal pomembne podatke. Bil je neumoren terenski aktivist in ni bilo večje akcije, v kateri ne bi bil sodeloval. Gestapo ga je kmalu zasledil. Aretiral ga je prišel med delovnim časom v tovarno, kjer pa jim je pred nosom ušel. Nekaj časa se je skrival za Voglajno, ponoči pa je našel pot do svojih sodelavcev v Celju, Laškem, Vojniku, od koder je odšel v partizane. Na tej poti pa so ga nekje pri Planini nad Sevnico Nemci ujeli in ga vsega pretepenega pripeljali v celjski »pisker«, od tod čez nekaj dni v Maribor, kjer so ga novembra 1941 ustrelili kot talca.

Življenje Toneta Kosa je bilo kratko, vendar bogato. Bil je mladinski aktivist, hkrati pa šport-

nik, v čemer je našel doberšen del vsebine svojega življenja. V zadnjem pismu, ki ga je pisal svoji materi, je med drugim pisal: »... Včasih si se jezila name, da me bo tek ugonobil, da predstavlja ta vadba zame prevelik napor, in glej — prav po zaslugi svojih tekaških sposobnosti sem se iztrgal Gestapu iz rok in si s tem podaljšal svoje življenje...«

Lik Toneta Kosa je danes vzor vsem celjskim atletom. Atletsko društvo Kladivar prireja vsako leto v njegov spomin atletska tekmovanja. Zdaj, mnogo let po tem, se je izpolnila napoved junaškega sekretarja SKOJ, ki je 1941 v nekem pismu svojemu prijatelju zapisal: »Uživaj boste to, kar bomo ustvarili.«

Kolektivi in osebni čut odgovornosti

Dokaj različni proizvodni uspehi, uspehi v prizadevanju za utrjevanje novega sistema nagajevanja pri povečanju storilnosti opozarjajo predvsem, da bo potrebno v prihodnje mnogo bolj okrepite odgovornost za izvajanje posameznih nalog. Pri nas je namreč vse preveč razširjena praksa, da sicer pohvalimo one, ki dosežejo veliko in ne poiščemo resnične vzroke in krivice za posamezne neuspehe. Principiolo ima taka politika pomembno negativno posledico, da se namreč ljudje, ki so na odgovornih mestih, čutijo silno varne. Kako to v primerih, kjer gre za ljudi, ki nimajo čuta odgovornosti niti prirojenega niti privzgojenega, slabo vpliva na skupni uspeh, namreč ni potrebno poudariti.

Od tod tudi izhaja trditev, da s proizvodnimi uspehi, zlasti pa s prekomernim povečanjem delovne sile in neuresničenimi nalogami gle-

TRIJE OSNOVNI PROBLEMI V ŽALSKI OBČINI

INTERVJU S TOV. TONETOM DELAKOM, PREDSEDNIKOM ŽAL-SKE OBČINE

Obiskali smo novega predsednika žalske občine tov. Toneta Delaka. V kratkem razgovoru o problemih žalske občine nam je povedal tri osnovne in najbolj pereče probleme v občini.

Vsekakor je eden od perečih problemov v Žalcu poslovanje občinske uprave, ki ima danes svoje prostore razmeščene v sedmih stavbah in celo po hišah privatnikov. Tako je poslovanje občinske uprave zelo težavno. Prav tako pa tudi pomanjkanje stanovanj v Žalcu, Polzeli, Preboldu, posebno pa še v rudniškem revirju v Zabukovci.

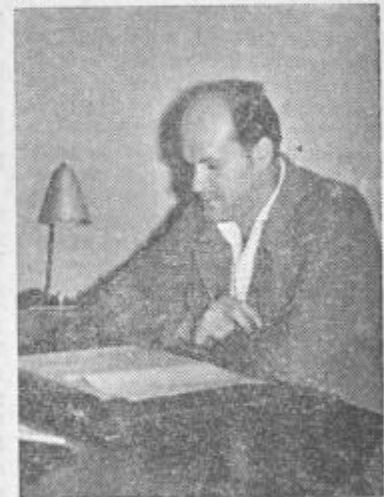
Poseben problem predstavlja rekonstrukcija tekstilne industrije, Tovarne nogavic v Polzeli, Tekstilne tovarne v Preboldu in Juteksa v Žalcu. Seveda je tudi v Kovinskem podjetju v Žalcu potrebna temeljita obnova strojnega parka.

Na področju kmetijstva je treba omeniti vprašanje kooperacije in jačanja kmetijskih gospodarstev in zadržan, na vprašanje, v čem je najustrežnejši način, da se ti problemi odpravijo, je tov. Delak odgovoril takole:

Potreba za zgraditev občinskega upravnega posloja je upravičena in zato bo treba najti sredstva, posebno še po ustanovitvi okrajnega sodišča, katastra in zemljiške knjige v Žalcu. Prav tako se bo drugo leto znatno povečala stanovanjska izgradnja. Sredstva za to bodo črpali iz občinskega stanovanjskega sklada, lastnih sredstev podjetij in zasebnikov. Za stanovanjsko naselje v Zabukovci bomo poskušali dobiti nekaj sredstev iz republiškega stanovanjskega sklada. Gradili pa bomo v glavnem večje bloke v zazidalnih okoliših.

Tekstilni tovarni na Polzeli in v Preboldu imata že nekaj sredstev za rekonstrukcijo strojnega parka.

Seveda bo v bodoče potrebno posvetiti temu problemu več pozornosti, da bodo tovarne lahko kvalitetno in kvantitetno dvigale proizvodnjo. Težje pa je stanje v Kovinskem podjetju v Žalcu, ker še nimajo za rekonstrukcijo potrebnih sredstev. Za

Tone Delak

razvoj obrti in trgovine pa so tudi že zagotovljena sredstva v občinskem investicijskem skladu.

V drugem letu računamo na sto-odstotno kompleksno kooperacijo v kmetijstvu in to na osnovi dosedanjih izkušenj. Kmetijska gospodarstva in zadruge pa bodo dobila kredite za povečanje živinoreje. Veliko skrb bomo posvetili tudi arondacij zemljišč.

Na koncu je tovarni predsednik še dodal, da bo občina zelo skrbela za etapno dograditev Savinjskega vodovoda in za elektrifikacijo nekaj manjših naselij v občini.

V. V.

TUDI V SLOVENSKEH KONJICAH SE EN VRTEC

Tudi v Slovenskih Konjicah iz leta v leto ugotavljajo, da je zmogljivost otroškega vrta premajhna za dejanske potrebe. Vsako leto morajo odkloniti večje število predšolske mladine, ker za vse ni dovolj prostora. Letos je sicer vrtec dobil še dve sobi, vendar je to premalo. Sodijo, da bi problem lahko rešili le z ustanovitvijo še enega otroškega vrta ali zavetlišča in da bi pri tem morala pomagati konjiška podjetja s sredstvi iz skladov skupne porabe.

Kolektivi in osebni čut odgovornosti

moupravljanja in zborov proizvajalcev. Končno pa to tudi naš delavec lahko zahteva, saj so prav organizatorji proizvodnje odgovorni za to, da bo delavec delal v pogojih, ki bodo omogočali višjo storilnost in s tem večje osebne dohodke.

Enkrat si moramo tudi odkrito povedati, da je krepitev odgovornosti nemogoče povezati z zmanjševanjem demokracije. Kjer namreč demokracija pod to parolo rada prehaja v anarhijo, ki zavira razvoj, lahko govorimo samo o demagogiji in škodljivih pojavih. Tako kot zdravnik razreže boleč tumor na zdravem telesu, čeprav je rdeče porbarvan, je naloga družbe, da take pojave prepreči.

Naš komentar

Te dni poteka štirideset let, kar je bil ustanovljen SKOJ; štirideset let, kar je napredna jugoslovanska mladina prvokrat v svoji zgodovini začutila sebe, svojega avangardnega duha; štirideset napornih in težkih, a prav tako velikih in bleščečih let, ki bodo skupaj s štiridesetimi leti naše Zveze komunistov za vselej ostala na najsijajnejših straneh zgodovine jugoslovanskih narodov. Ob tej priliki se z radostjo in bolečino v sreč spominjamo vseh tistih, ki so v tem štiridesetletnem revolucionarnem boju za obstanek, za srečnejšo in svetlejšo prihodnost vseh ljudi naše velike skupnosti, umrli, padli, bili mučeni po celicah brezštevlnih zaporov in se nazadnje izmučeni zgrudili. Njih delež je bil — naša prihodnost, to, kar uživamo danes, naša prihodnost pa — je sedanjost, v kateri smo dolžni v spomin nanje čuvati dediščino, ki so nam jo zapustili.

Tudi prispevek celjskega okraja ni bil majhen. Imena mrtvih tovarišev bi mogla napolniti strani. Ze zelo zgodaj se je začelo v Celju na gimnaziji napredno dijaško gibanje, iz katerega je izšel Aleš Bebler in drugi. Hkrati s rasto partijskih organizacij v Savinjski, Šaleški dolini, Rogaški Slatini in Celju je nenehno raslo tudi mladinsko gibanje, ki se je najširše razmahnilo po letu 1937, ko je prišel na čelo CK KPJ tovariš Tito. Največji razmah je SKOJ dosegel prav pred vojno, ko je organiziral celo vrsto protifašističnih zborovanj. Razen tega je bil pri prvih partizanskih četah največ skojevcev in tudi prvi talec, ki je padel na področju celjskega okraja, je bil skojevec.

Vera Šlandrova - lik nepozabne junakinje

Rodila se je 19. februarja 1921 v Kaplji vasi pri Preboldu. Ze zelo zgodaj je občutila vso težo takratnih razmer in ko je stopila v gimnazijo, je doživela prvi udarec, ko so njenega brata Slavka in Vilka zaprli in obsodili na večletno robijo. Leta 1937 se je brat Slavko vrnil in Vera je dobila nalogo, da organizira študentsko mladino. Partijska organizacija jo je 1937-38 sprejela v SKOJ. Po

nalogu Partije je vztrajno in požrtvovalno delal v »Vzajemnosti« in »Društvu kmečkih fantov in deklet«. Njen iskreno-vedri značaj je privlačil mladino, ki jo je ljubila. 1939 je postala član Okrajnega komiteja SKOJ v Celju. Po maturi 12. junija 1940 se je v Ljubljani vpisala na medicinsko fakulteto; septembra 1941 pa so jo poslali na Stajersko kot članico vodilnega kadra za mladinsko delo. Velike težave je morala premagovati zlasti 1943 — tedaj je Vera imela pri edinicah II. grupe oziroma razvijajoče se IV. operativne cone svojo bazo. Uspejo ji je organizirati mladinske grupe v Litiji, Revirjih, Savinjski dolini in Celju. Pri vsem njenem političnem delu sta jo spremljala svetla lika njenih velikih učiteljev — brata Slavka in Toneta Tomšiča.

Vera Šlandrova je bila živahna, vztrajno in požrtvovalna dekle. Nikoli ni klonila in nobena naloga ji ni bila prevelika. Toda svinec jo je premagal, staro komaj dvaindvajset let — padla je 15. junija 1943 s sekretarjem Oblastnega komiteja za Stajersko Dušanom Kraigherjem pri izvrševanju svoje dolžnosti v borbi s fašističnimi krvniki.

Cvetka Jerinova - junaška mlada revolucionarka

Kratko, toda izredno plodno življenje Cvetke Jerinove, je značilno za mladi rod, ki je doživljal med narodnoosvobodilno vojno tudi revolucijo. Ze kot dijakinja učiteljskega v Mariboru, kamor je po končani mali maturi v Celju odšla, je bila Cvetka napredno usmerjena. Njeno otroško življenje ji kot otroku podoželelske učiteljske družine ni bilo mehko poslano. Kot otrok je živela v Kopolah nad Storami in se zgodaj seznanila s težkim življenjem delavcev.

Ko je okupator zasedel naše kraje, je razbil tudi Jerinovo družino. Mlada Cvetka je morala zbežati pred Nemci. Starše so ji pregnali na Hrvaško, ona pa je odšla v Zagorje, kjer je takoj začela sodelovati z NOB. Bila je najtesneje povezana z Vero Šlandrovo in v Zagorju ter okolici organizirala ilegalne organizacije SKOJ.

Po naključju je bila obveščena o izdaji, zato je Nemci niso ujeli, ko so zaprli njene sorodnike. Prebila se je na Kozjansko in pri Podčetrniku ilegalno šla čez mejo na Hrvaško. Pri starših je ostala le krajši čas, potem pa se je priključila hrvaškim partizanom, kjer je bil že njen brat, poznejši komandant kozjanskega odreda Marjan Jerin. Ves čas je delala kot aktivist SKOJ, leta 1944 pa so jo poslali na Kozjansko, kjer je najprej delala kot član okrožnega komiteja SKOJ, kratak čas pred smrtjo pa je postala sekretar komiteja.

Padla je v borbi na Resevni, prav blizu svojega rojstnega kraja.

Mlado dekle, kakršna je bila Cvetka, je bila že med vojno vzor mladim ljudem, ki so se borili za boljše življenje in svobodo.

Mlada junakinja, neumorna aktivistka in revolucionarka pa je za vzgled novim generacijam mladine.

Podjetje „AVTOOBNOVA CELJE“

razpisuje naslednja prosta učna mesta

VAJENCE ZA AVTOKLEPARSKO STROKO
VAJENCE ZA AVTOLICARSKO STROKO

Prošnje je dostaviti na gornji naslov najpozneje do 31. 10. 1959.

V zadnjem času so vse bolj pogoste razprave o sedanjih izkušnjah v nagrajevanju. Težijo za tem, da bi se nagrajevanje vedno bolj izpopolnjevalo in merilo manj po času, pa bolj po delovnem učinku. O tem so pred dnevi razpravljali republiški organi — Republiški sindikalni svet in na zasedanju republiške ljudske skupščine pa tudi na seji okrajnega ljudskega odbora in plenarnem zasedanju okrajnega sindikalnega sveta. Brez dvoma pa so razprave o problemih nagrajevanja najbolj živahne v kolektivih in političnih in oblastnih organih komun. Vprašanja proizvodnje v novem načinu nagrajevanja namreč zadenejo sleherno podjetje in v njem slehernega zaposlenega. Zato posvečamo temu tudi v našem listu tokrat več prostora.

V povprečju uspeh

Razprave po občinah in na zasedanju Okrajnega ljudskega odbora so pokazale, da so gospodarske organizacije v celjskem okraju v prvem polletju izpolnile proizvodne naloge. V povprečju se je fizični obseg proizvodnje napram enakemu obdobju lanskega leta povečal za 11,3 odstotke, letošnji proizvodni plan za prvo polletje pa je uresničen za 0,4 odstotka presežka. Istočasno pa se je v industriji povečalo število zaposlenih za 6 odstotkov. Tako lahko trdimo, da se je v tem obdobju povečala storilnost za okoli 5 odstotkov. Pokazatelj o finančnih obračunih za industrijo tudi kaže, da so v povprečju industrijska podjetja upoštevala načelo dobrega gospodarjenja in usklajevala realizacijo prejemkov zaposlenih in skladov podjetij z ustvarjenim čistim dohodkom.

Podobno kot je v bolnišnici, kjer se dnevna povprečna temperatura pacientov giblje okoli normale, in vseeno umre kdo zaradi povečane temperature, je tudi pri teh pokazateljih v povprečju veliko anomalij. Medtem ko so nekatera podjetja bila v prvem polletju zelo uspešna, so se druge slabo odrezale. Mnogi se pri tem izgovarjajo na vsemože objektivne težave. V te se ne bomo spuščali, ker že bežne analize kažejo, da so najslabše proizvodne uspehe dosegli v tistih panogah in podjetjih, kjer so predvsem odpravili subjektivne slabosti (o teh sicer mnogi kaj radi molčijo) in kjer so utrdili sistem nagrajevanja po učinku in novi sistem nagrajevanja prilagodili posebnim pogojem lastnega podjetja. To zlasti velja za kovinsko in tekstilno industrijo. Zal pa tudi v teh nastopajo nekatera podjetja, pri katerih ne moremo trditi, da so ravno najboljše gospodarili. V kovinski industriji je razmeroma najboljšo uspehe doseglo naše največje tovrstno podjetje Tovarna emajlirane posode, kjer so proizvodnjo povečali za preko 19 odstotkov, neugodnejša razmerja pa se zlasti kažejo pri Alposu in Idro.

Precejšnje težave pri izvajanju proizvodnih nalog je imela gradbeno industrija zaradi zavlačevanja

začetka investicijske izgradnje. Kaže pa, da bo gradbeništvo v drugem polletju povsem nadoknadilo izgubljen čas. Posebnost in bistvena težava premogovnikov je bila v pomanjkanju delovne sile, kar je enako neugodno vplivalo tudi v velenjskem rudniku, še bolj občutno pa je seveda v ostalih premogovnikih, ki spričo silno težavnih stanovanjskih problemov imajo vse težje stališče. Negativna je tudi proizvodna bilanca prvega polletja v celjski cinkarni, v industriji gradbenega materiala in v šoštanjski usnjarni.

Glede finančnih pokazateljev gospodarjenja v prvem polletju znova velja ugotovitev, da so v povprečju ugodni in da nekoliko presegajo republiška povprečja. Ustvarjeni celotni dohodek, čisti dohodek, osebni prejemki in skladi so obstali na 52 odstotkih. To pomeni, da so prejemki v povprečju bili sorazmerni čistemu dohodku in ustvarjenim skladom. Toda tudi tu v mnogem povprečja varajo. Medtem, ko so na primer v tovarni tehnic od 45 odstotkov ustvarjenega čistega dohodka realizirali osebne dohodek za 41 odstotkom, sklade pa kar s 63,4 odstotki, so v Alposu ubrali slabšo in nevarno pot — čisti dohodek so porabili pretežno za osebne prejemke, skladi pa so ostali nizki. Hkrati pa vemo, da bi prav Alpos lastne sklade v tej razvojni stopnji zelo potreboval.

Zato ni odveč trditev, da so razprave o proizvodnih uspehih in finančnih pokazateljih za prvo polletje bile silno koristne, saj so mnogokje opozorili na nevarne slabosti — ne samo podjetja in organe delavskega upravljanja, temveč tudi komun in predvsem zborov proizvajalcev. Dvom, da niso povsod v pripravljalnem postopku za nove tarifne pravilnike zasledovali smoter dobrega gospodarjenja in ekonomsko upravičenost, v nekaterih podjetjih dobiva vse bolj trdne oblike. Zato bo naloga zborov proizvajalcev in političnih občinskih forumov, da ukrepejo vse potrebno, še predno bi bili potrebni drastični posegi.

STANE KAVČIČ, PREDSEDNIK RSS:

Izkoristiti še skrite materialne rezerve

Za realizacijo akcije nagrajevanja po učinku bo potrebnih še mnogo organizacijskih in strokovnih ukrepov. Že zdaj se v mnogih kolektivih, ki so prošli h kompleksnemu nagrajevanju po učinku, odpira vrsta vprašanj na vseh področjih njihovega proizvodnega procesa, od priprave dela do neposredne proizvodnje v tovarni. Nagrajevanje po učinku zahteva in sili vse v podjetju, da svoje delo organizirajo bolj načrtno in bolj strokovno. Vsak zastoj v proizvodnji, pa naj se dogodi z okvaro stroja ali zaradi neprodanega blaga, zaradi pomanjkanja surovin ali načrtov, zaradi nepravilnih analiz ali elaboratov, takoj povzroči med delavci in na delovnih mestih živahne komentarje in kritiko, ki se konča s pritiskom delavcev na odgovorne činitelje, da se zastoj, pomanjkljivost ali napačen načrt čimprej odpravi oziroma popravi.

Že prvi začetki kažejo, da so mnoga podjetja na še zelo nizki stopnji svoje proizvodne organiziranosti. Primanjkuje sposobnih ljudi, analitikov in dobrih organizatorjev proizvodnje, ki bi povezovali celoten proces blago—denar—blago v okviru podjetja, ki bi načrtno proučevali in analizirali posamezne postopke, odpravljali napake, ozka grla, ki nastajajo ne zaradi tehnične zaostalosti, ampak še največkrat zaradi slabe organizacije dela, zaradi slabe povezave posameznih oddelkov in delovnih operacij in podobno.

V prizadevanju za večjo storilnost in v tej zvezi za večji zaslužek delavca ne gre končno samo za to, da bi delavec samo na svojem delovnem mestu dosegel čim večji delovni učinek. Ne gre torej za to, da bi dosegli čim večjo racionalizacijo na področju novo dodanega dela. Ampak gre v enaki meri tudi za to, da bi na področju že opredmetenega dela, to se pravi na področju materialnih stroškov dosegli čim večjo racionalnost, organiziranost in strokovnost in s tem tudi čim večjo produktivnost. In predvsem tu se tudi skrivajo ogromne materialne rezerve, ki bi se, če bi bile prav izkoriščene, tudi pokazale v večjih zasluhkih delavcev in seveda tudi v povečanem nacionalnem dohodku...

Prav zato morajo subjektivne politične sile v najtesnejšem sodelovanju s strokovnjaki tem problemom posvetiti še posebno pozornost.

Proizvodnja, storilnost in nagrajevanje

Motiv iz celjske cinkarne

■ Z nagrajevanjem po učinku smo dosegli pomembne gospodarske in politične uspehe, saj prekinja staro prakso plačevanja dela po človeku in času in uveljavlja nagrajevanje dela po učinku.

■ Delavci se vse bolj zanimajo za ekonomski uspeh podjetja, za ves tehnološki postopek. To pa povzroča veliko spremembo miselnosti našega delovnega človeka — proizvajalca in upravljalca.

■ Organi upravljanja v podjetjih vse bolj posegajo po ekonomskih analizah in izračunih in s pomočjo teh na trdnih osnovah spreminjajo proizvodne postopke, organizirajo dela in podobno, da bi dosegli večjo proizvodnjo in storilnost.

■ Trenutno najpomembnejša naloga je prehod iz političnega obravnavanja problemov na podrobno uresničevanje načel v strokovnem in ekonomskem pogledu.

■ Spremeniti bo še treba odnos do organizatorjev dela in proizvodnje. Ustanavljanje strokovne službe in servisov, ki bodo proučevali organizacijo dela, kaže odločno pospeševati.

■ Občine, zlasti zbori proizvajalcev, bodo morale temeljiteje in bolj sistematično proučevati sistem nagrajevanja v posameznih podjetjih in kjer bo potrebno organom delavskega upravljanja tudi izdatneje pomagati.

■ Osebnostno ocenjevanje je postalo politično nevzdržno. Potrebno bo preiti na ocenjevanje delovnih mest.

■ V naslednjem obdobju bo tudi potrebno odločno odpravljati posamezne pojave privilegiranja upravnega, zlasti administrativnega dela zaposlenih v podjetju in birokratske pojave izvajanja tarifne politike. Ti pojavi so namreč kričeča krivica do delavcev, na katerih slonijo proizvodne naloge.

■ Nov način nagrajevanja prinaša razen uspehov tudi nove probleme, zato bo tudi pri izpolnjevanju sistema potrebno nenehno spremljanje posledičnih pojavov, odpravljanje pomanjkljivosti in uveljavljanje uspešnih izkušenj.

Nasploh velja ugotovitev, da je sistem nagrajevanja prestopal prva predvidevanja. Ekonomske analize, ki temelje na podatkih iz številnih podjetij, kažejo, da so prejemki zaposlenih v večini podjetij odvisni od proizvodnega uspeha. Hkrati pa so prišli na površje tudi nekatere pomanjkljivosti, ki opozarjajo, da moramo sistem nagrajevanja izpopolnjevati, tako da bo vedno bolj spodbujal delavca k večji storilnosti in boljši proizvodnji.

V storilnosti smo za drugimi

Število zaposlenih je v povprečju v celjskem okraju preseglo predvidevanja. Zato tudi analize kažejo, da se ocenjena storilnost ni dvignila v skladu planskih nalog. To je še bolj občutno, če izvajamo boljše podjetja, kjer so z učinkovitim in doslednim sistemom nagrajevanja, z nekaterimi izboljšavami postopka proizvodnje, rekonstrukcijami in podobno dosegli nadpovprečne uspehe. Sem sodijo večja podjetja kovinske, kemične in tekstilne industrije, slabi pa so uspehi v usnjarski industriji, v živilski, kjer beležijo celo padec proizvodnosti in deloma v industriji barvne metalurgije.

Brez dvoma pomeni to zaostajanje veliko slabost gospodarstva v celjskem okraju, toliko bolj, ker so politični organi, sindikati in gospodarstveniki v zadnjem času nenehno poudarjali te naloge.

Istočasno pa ne smemo prezreti, da v sosednjih okrajih in drugih republikah glede storilnosti gredo od-

ločno naprej. Pa ne na račun večjega fizičnega dela zaposlenih in prekomerne obremenitve, temveč iščejo možnosti v boljši organizaciji dela, v mehanizaciji postopkov in z rekonstrukcijami obratov.

Zaostajanje v storilnosti ima lahko zelo neprijetne posledice, ker zavira hkrati tudi predvideno povečanje življenjske ravni prebivalstva. Samo podatki, da industrija v Kranju ustvarja na delavca 815 tisoč dinarjev dohodka, v Celju pa samo celo s 620 tisoč izpod republiškega povprečja, povedo, da podjetja niso izkoristila vseh možnosti.

Zato je tudi toliko bolj neugodna ugotovitev, da večina podjetij v celjskem okraju ni izdelala svojih perspektivnih načrtov razvoja, niti nima potrebnih elaboratov za rekonstrukcije. In vendar vemo, da so prav v celjskem okraju, razen velenjskega rudnika in šoštanjske termoelektrarne, sama stara industrijska podjetja, ki jih bo treba obnoviti.

Investicije in perspektiva

V preteklem obdobju so v celjskem okraju veliko razpravljali o potrebi obnavljanja industrijskih obratov. Zanimiva in graje vredna pa je ugotovitev, da se predvidene investicije ne izvajajo zadovoljivo. Tako na primer v celjski občini investicije niso dosegle niti polovice predvidene realizacije. Kako lahko to neugodno vpliva na proizvodnjo in storilnost, smo videli v mnogih primerih, ko so zaradi zavlačevanja investicijskih del, nastale nepotrebne težave. Hkrati pa je tudi zanimiva ugotovitev, da zastajajo zlasti manjša investicijska dela, medtem ko se večja (Velenje, Šoštanj) izvajajo po načrtu. Tu znova prihajamo do pojave brezskrbnosti v nekaterih manjših kolektivih.

Istočasno pa nastopajo precejšnje težave tudi pri izdelovanju projek-

tov, elaboratov in ekonomskih dokumentacij. Zato je še toliko bolj razveseljivo močno uveljavljanje celjskega zavoda za napredek gospodarstva. Že v kratkem času se se kljub začetnim težavam, podjetja jim sprva niso zaupala, razvili v močan ekonomsko-analitski center. Zato bo v bodoče potrebno, da se podjetja še bolj poslužujejo zavoda za napredek gospodarstva in da si z njegovo pomočjo izdelajo

Delavca v tovarni nogavic

potrebne rekonstrukcijske elaborate in nekatere analize o gospodarskih možnostih, izboljšavah proizvodnega postopka in podobno. Saj bodo tako najlažje in najboljše uspehi.

Okrajni zavod za napredek gospodarstva pa bo v veliki meri lahko pomagal odpravljati tudi preobremenjenost projektantskih ustanov. Sprito odgovornega dela, ki ga s tem Zavod za napredek gospodarstva opravlja, bo potrebno to ustno še okrepiti.

Več sodelovanja

Ugotovitve, da obstajajo glede proizvodnih uspehov in v sistemu nagrajevanja med podjetji velike razlike — da ponekod gredo naprej, druge pa hote ali nehoče vztrajajo na svoji zaostali in primitivni miselnosti — silijo, da bodo zlasti občinski zbori proizvajalcev morali še veliko o tem razpravljati. Pa ne samo na zasedanjih, potrebni bodo tesnejši stiki z onimi kolektivi, kjer imajo težave. Pomagati jim bo treba in svetovati.

Tako na primer v celjski občini — druge ni boljše — ugotavljajo, da zlasti v večjih podjetjih delavski sveti posvečajo proizvodnji, storilnosti in ekonomskemu uspehu podjetja veliko pozornost. V manjših pa je na sploh stanje drugačno. Ne

bi mogli trditi, da manjša podjetja nimajo interesa za boljše gospodarjenje, pač pa nimajo ljudi, ki bi lahko te naloge izvajali.

Zato sodijo, da bo občinski zbor proizvajalcev moral manjšim in onim podjetjem, ki so pokazali slabše uspehe, učinkoviteje pomagati. In sicer na več načinov, vendar povsod z nepriljeno in ekonomsko utemeljeno razlago. Menijo tudi, da bi bilo v okviru občin umestno organizirati seminarje, kjer bi obravnavali probleme proizvodnje, storilnosti in vpliva tarifne politike na gospodarske uspehe. Na teh seminarjih bi lahko učinkovito prenašali dobre izkušnje iz enega podjetja v drugo in hkrati opozarjali na nekatere slabosti.

M O S K E
DOKOLENKE
CREPPE NYLON
LUXUS
TOVARNA NOGAVIC IN
DROBNE KONFEKCIJE Polzela

Gozdarska koča v Logarski dolini

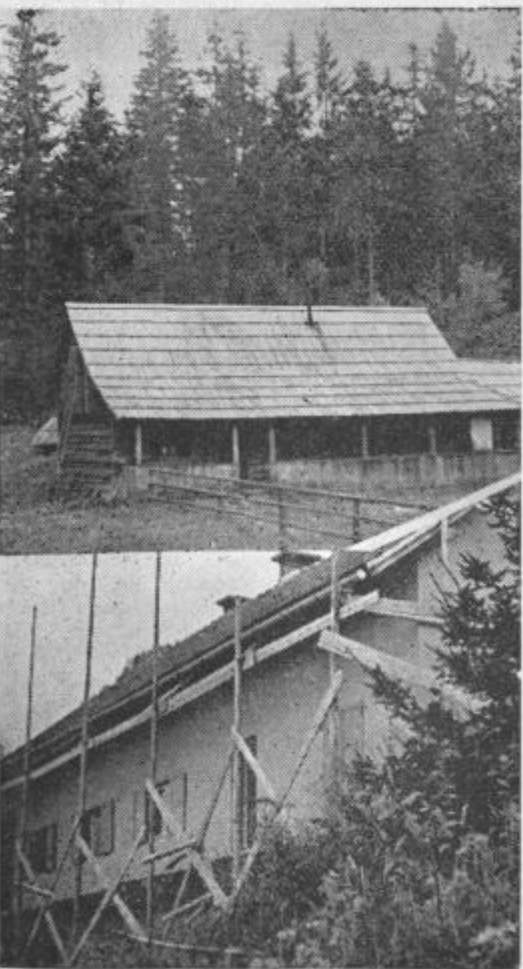
Gospodarji nad 16.000 hektarji gozdov

Od Letuša do Črnyca, čez Menino, vse tja do prepadnih sten Savinjskih Alp — od Hude luknje, čez Šentvid, Smrekove, Mozirke planine, Raduho in Olševo, tod čez se razprezajo šumeči gozdovi. Slabšo polovico vseh teh gozdnih površin upravlja Gozdno gospodarstvo Nazarje. Gozdovi, ki so v družbeni lasti, so večidel v višinah nad 800 metrov. Okoli 16.000 hektarjev gozdov ima na skrbi kolektiv, ki šteje nekaj nad pet sto delavcev in nameštencev. Gozdno gospodarstvo Nazarje pa začudo spada med najmanjša podjetja svoje vrste v Sloveniji, saj celo Gozdarsko-kmetijska poslovna zveza Mozirke premore več gozdnih površin. Toda gozdovi, s katerimi nazarsko gozdno gospodarstvo upravlja, imajo svojstven položaj. Je izrazito alpsko gozdarstvo, zato je eksploatacija lesa toliko težja.

Letni plan sečnje pa ni majhen. Okoli 36.000 kubičnih metrov lesa posekajo vsako leto. Brez dobrih gozdnih delavcev, brez primerne mehanizacije bi te naloge nikoli ne zmogli. Pred vojno so v teh gozdnih posekah veliko manj naravnega prirastka. Dolga leta, pa tudi danes, vlaga podjetje velika sredstva v modernizacijo sečnje in spravila. Danes imajo že šest motornih žičnic, dva motorna vlačilca, devet gravitacijskih žičnic in lasten avtopark z desetinami kamioni. Da bi spravilo lesa ne

ŠE PRED LETI...

so gozdni delavci živeli v veliko težjih pogojih. Pred vojno so živeli v kočah zgrajenih iz lubja, prezebali in se hranili na najbolj primitiven način. Gozdno gospodarstvo Nazarje je vsa leta po vojni vlagalo velika sredstva za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev gozdnih delavcev. Od 15 do 20 milijonov dinarjev dajo vsako leto za gradnjo gozdnih koč, za obleke, obutev itd.

Nič več ne prezebajo. Če jih med delom zmoli, se imajo kje posušiti. Spijo na posteljah, kakršne so za civilizirane ljudi. Ob večerih poslušajo radio in dim jih ne peče več v oči. V takih razmerah se lažje »pretolečijo« skozi šestdnevni delavnik.

...IN DANES

Šumijo gozdovi domači

En dan v gozdovih in med delavci Gozdnega gospodarstva Nazarje

Jesenski dan... Meglena koprena prekrija vrhove planin. Hladno je že in iz megle prav narahlo prši. V takih dneh so gozdovi še bolj temni in neprijazni.

V ostrih zavojih in strmih klancih se vzpenja gozdna cesta pod šumečimi krošnjami. Ko so pred desetletji gradili prvi del ceste, niso računali, da bodo tod morali voziti težko naloženi kamioni.

Na majhni poseki se zablišči nova hiša. To naj bo »koča« za gozdne delavce. Podobna je malemu planinskemu domu, z vsem potrebnim komfortom. Ne bo dolgo, ko se bodo vanjo vselili »holcarji« in logarji.

Cesta se vzpenja še naprej. Na zasekani skali je spominska plošča. Tu je bila septembra leta 1942 huda bitka partizanov z Nemci. Sedaj eksploatacije pri GG Nazarje tov. Ivan Mogu-Marko, ki je bil v tej borbi pogosto pripoveduje, kako je bilo takrat, ko je Kveder vodil svoj bataljon skozi obroč v obupni juriš...

Krašica. Koča na mali jasi in hlev za konje, ki kmalu ne bo več potreben, saj bodo traktorji vlačili les do ceste.

Kakor ceste, tako tudi žičnice ve-

žejo sečišča v planinah z dolinami. Samo v masiv Menine so se zarežale tri, v kratkem pa bodo začeli na Menino graditi še ceste. Spodaj v dolini na nakladiščih se valijo in ropotajo hlodi, ki so že pol ure prej ležali nad tisoč metrov visoko v planini. Mišice gozdnih delavcev se napenjajo, ko s cepini vlačijo les na kupe. Tu spodaj se zdela ni delo tako težko kakor je zgoraj na sečišču. Kadar se les nakopiči v grupe, ko ga je treba vleči navkreber k cestam in žičnicam, ko dež in sneg zmota tla in delavce, kadar nabreknejo žile v vratu od napora in v obraz šine kri, takrat ima gozdni delavec v planini čisto drugačne občutke kot turist, ki občuduje z višav panoramo pod seboj.

Gozdni delavec živi svojevrstno življenje. Ker les ne pride sam na žago, mora on v planino. Pri tem ne more izbirati, da bo sekal tam, kjer je lažje in od koder bo les lažje spravil do prometne poti. Danes seha morda na kolikor toliko položnih tleh, jutri preklinja v raztrzi grapi, kjer se še dobro premakniti ne more. Včasih so spravila razmeroma lahka če smemo reči, da je lahko vlačenje

debel s cepini. Na lepšem včasih za spravilo porabijo konje, tam pa, kjer konj niti vlačilec ne more zraven, tam so močne roke edini izhod. So dnevi, ko normo lažje dosega, minejo pa tedni, ko se ji komaj pribli-

žujejo. Gozdno gospodarstvo je podjetje, ki kakor vsa druga, ima tarifni pravilnik. Vsako leto določijo za sečno posamezne oddelke. Komisije za te oddelke določijo norme, ki so odvisne od drevja, težine

Kakor, da bi velikan razsul vžgalice, ležijo hlodi okoli nakladišča

Razgovor pri žičnici

V ozki dolini pred Logarsko dolino je tik nad cesto gozdna žičnica. Nad kilometr dolgo žico se iz doline vzpenjajo po strmi grapi v breg in izginjajo v megli, ki pokriva sečišče v hudi goš. S težkimi hlodi obloženi vagončki drsijo navzdol...

Delavci pri nakladišču odvezujejo les in ga s cepini razporejajo po nakladalnem prostoru. Z deskami na nogah gibčno skačejo čez hlode, sortirajo hlobovino od celuloze...

loze... Vedno novi vagončki drsijo po žici navzdol. Če bi le malo popustili in ne bili precej pri roki, bi nakladalci tam zgoraj v planini dobili tovar nazaj...

Žičnica se je ustavila. Čas za malico je in tudi za razgovor. Trsat gozdni delavec železnih mišic in zagorelega obraza Viktor Kladnik je predsednik delavskega sveta pri Gozdnem gospodarstvu Nazarje.

— Kako dela delavski svet, če

ste tako raztepeni po planinah? sem vprašal.

— Vseeno gre. Če je treba se pač sestanejo. Ob vsakem trenutku seveda nismo pri roki — je odvrnil Kladnik.

Viktor Kladnik je doma iz Luč in še 14 let dela pri podjetju, v gozdnih pa dela odkar je prvič šel za zaslužkom.

— Kot predsednik delavskega sveta morate dobro poznati probleme gozdnih delavcev. Se jim delovni pogoji izboljšujejo? Kaj jih najbolj teži? sem spet vprašal.

— Današnji pogoji se ne morejo primerjati s predvojnimi. Vsek starejši gozdni delavec se bo spomnil, v kakšnih kočah smo živeli. Za silo iz hlobov in lubja zgrajene koče so bile prave prekaljevalnice, v zimskih jutrih pa ledenice. Kupovati smo si morali vse sami, tudi orodje. Danes dobimo čevlje, obleko, dežne plašče, zaščitna oblačila, orodje in drugo. Koče, kjer delavci čez teden živimo, niso več stare »škorjeverke«. Nekateri prav razkošno za prilike v planini...

— Če pa vprašate, kaj delavce najbolj teži, bi bilo več tega. Toda vsega ni mogoče doseči. Če ni kje vzeti, ni kaj dati. Najbolj pa gozdne delavce skrbi stalni socialnega zavarovanja. Zlasti stari in zgarani delavci, ki so pred upokojitvijo, so prizadeti. Priznavajo jim le kakšnih devet ali deset mesecev na leto v predvojnem času. Je mar les, ki se spravlja v dolino čez zimo, kar sam prirabi v planini. Način dela se je v gozdnih le mehaniziral, drugače se pa ni spremenil. Včasih je bilo še toliko težje, se je razveljal predsednik Kladnik. — Druge reči okoli norm, zaslužkov in dragih problemov so lažje. O tem se že pomimo. Saj smo organiziran kolektiv...

Razgovor pri žičnici, v sredini tov. Kladnik

Golosečnje pri Gozdnem gospodarstvu sicer niso običajne. Na Mršiču pod Belo pečjo pa gozd izgleda kakor travnik, ki so ga pravkar zapustili kosci. Na površini šestih hektarjev so letos posekali vse. Okoli 4000 kubičnih metrov lesa je padlo od spomladi. Pred letom je bil tu gozd, v katerega je zašel kvečjemu logar ali pa pastir, ki je iskal izgubljeno ovco. Danes je tu nastala velika jasa. Kakor bi gorostasni ajd razsul vžgalice pot leh, tako danes tam izgleda. Na tisoče debel, olupljenih in okleščenih leži navzkriž po novo nastali planjavi. Cez sredino golosečnje pa pelje nova avtomobilska cesta prav do vrha, do tja, kjer stojijo osamljene pastirske koče.

Ta prostor je določen za planinski pašnik. Zadržniki bodo na Mršiču pasli veliko več živine kakor so je doslej. Pašnik bo zdaj meril okoli deset hektarjev. Hlobovine je vsak dan manj. Po ves dan vozijo kamioni posekan les v dolino in naposled bodo tam gori ostali le štiri. Okoli njih se bo razrasla trava na bogato humusni zemlji. Ko bodo sprhneli tu štiri, bo težko uganiti, da so nekoč tukaj šumele visoke in vitke smreke.

— Kako je fantje, sem vprašal skupino mladih gozdnih delavcev, ki so uravnavali hlode na nakladišču.

— Vam je dolgčas za dekleti, ki jih tu v planini ni?

— Kaj bo dolgčas, mi odvrnejo. Če ima človek deset ur v rokah cepin, mu ni za neumnosti, ko pride čas za počitek.

Od Mršiča do koče, kjer spijo, je vrh tega še precejšen kos poti. Delavci, ki delajo pod Belo pečjo, ne gredo na kosilo. Za opoldan si prinesejo kar s seboj...

S prehrano je še vedno tako, da se star način prepleta s sodobnim. Nekateri delavci si kuhajo sami, nekateri, predvsem mlajši, pa se prepuščajo to skrb kuharicam v kočah. Starejši so navajeni na star način. Poleg tega so si med seboj različni. Nekateri štediti pri hrani in jedo preproste reči, drugi so zahtevnejši in podobno. Vendar tudi med gozdnih delavcev vdira sodobnejši duh. Le-

tos jih je bilo kar precej na dopustu v Crikvenici ob morju, kjer je gozdno gospodarstvo najelo hišo za počitniški dom.

Vratolomna je vožnja po gozdnih cestah. Ta, ki pelje na Raduho, je dolga nad 14 kilometrov. Sestavljen je iz samih ovinkov, strmih klancov, spremljajo pa jo strmine navzgor in prepadi na drugi strani cestišča v globine. Sofer, ki se loti vožnje dolge hlobovine po tej cesti, je opravil najvišji zrelostni izpit. Za tako vožnjo ni dovolj zgolj znanje in spretnost. Potreben je pogum, ki ga ne sme biti malo. Te, drzno speljane ceste, ki so približale Raduho na doseg vsakega nedeljskega turista, je projektiral ing. Desanka Kozličeva, katere glavna skrb pri Gozdnem gospodarstvu so ravno ceste. V zadnjih letih so pri Gozdnem go-

spodstvu razvili veliko cestogradnjo. Naj naštejemo samo nekatere. Na Raduho meri 14 kilometrov, gradijo še nov odcep, na Krašico so je zgradili 5 kilometrov, na Menini 3 kilometre, v Podvolovjek 7 kilometrov itd. Gradnje pa se nadaljujejo in kmalu bo gorovje v teh krajih preprejeno s cestami.

Toda ta bežna slika zadostuje, da se človek osebno prepriča o velikem napredku, ki so ga deležni gozdni delavci, da se prepriča o priložnosti teh ljudi, ki se za vsakdanji kos kruha morajo odreči marsikaterim ugodnostim, ki jih imajo delavci v industrijskih središčih.

Pozna jesen je... Ze oni dan je rahlo snežilo iz megle. Ne bo dolgo, ko bo planine pokrnil sneg. Gozdni delavci bodo dobili samo novega nasprotnika, delali pa bodo naprej.

Nekaj minut med graditelji gozdne ceste

Pod Raduho smo srečali svojevrsten kolektiv, ki že leta druguje gozdnih cest, ki so prišli večidel s gozdnih cest, ki so prišli večidel s Hrvaškega. Pri gozdnem gospodarstvu so z njimi na moč zadovoljni. So res pravi strokovnjaki, saj morajo vsa dela opravljati brez mehanizacije.

Se nekaj zanimivega smo slišali pri gostoljubnih gradbenikih. Njihovo življenje je prava socialistična ureditev. Brez razlike so. Vsi jedo enako hrano in to zelo dobro, vsi delajo pod enakimi pogoji in vsi prejema enake zaslužke. Tudi Jure Došan, ki je delovodja, ne dobi več kot ostali.

Ker so sezoni, jih tare zelo pomemben problem. Delajo tako dolgo, kolikor jim vreme dopušča. Tudi po 16 ur na dan. Od spomladi do pozne jeseni res precej zaslužijo, vendar tudi družba dobiva od njihovega zasluga vsotam primeren delež. V leta službe pa se jim ne šteje celo leto, temveč samo meseci, ko so dejansko v delovnem razmerju.

— Tu bo treba nekaj storiti, je pravil Došan. — Praktično v dese-

tih mesecih naredimo po navadi še več ur kakor delavci, ki so v stalnem delovnem razmerju, v celem letu...

Verjetno ima Došan prav. Sezoni bodo morali nekaj ukreniti.

Vožnja po strmih cestah zahteva napor

dela in spravila. Včasih je treba normo tudi popraviti, če se med letom okoliščine spremenijo.

Gozdni delavec je ves teden zdoma. Hoja v planino bi se mu ne izplačala. Zato delajo po deset ur dnevno, da lahko gredo ob sobotah opoldne domov, nazaj v gozdove pa pridejo v ponedeljek opoldne. Pravcato življenje »mornarjev« na suhem. Teden dni trdga garanja v samotni šumeči gozdovi, ki pa utegnejo biti sovražno hladni, je mučno. Tudi danes, ko se je njihovo življenje močno spremenilo.

In kako je bilo včasih?

Viktor Kladnik takole pripoveduje: Tudi včasih nismo mogli čez teden domov. V gozdu, kjer smo sekali, smo si postavili na hitro »škorjeverko«. Dandanes je skoraj ne najdemo več v teh krajih. Stisnjena bajtica brez oken, na golih tleh z ognjiščem na sredini je bila bolj mučilnica kakor pa zatočišče. Pozimi, ko je pritisnil mraz, smo kurili in kuhali na ognjišču. Pri tem se je tako strašno kadilo po koči, da smo po vseh štirih lezli vanjo, da bi ušli pekočemu dimu. Čez noč se je tako podrtja spet tako shladila, da smo si zjutraj morali pri ognju odvajati zmrzle čevlje preden smo jih obuli.

Tako je bilo. Gozdni delavci, ki so prihajali domov enkrat na teden, včasih se to ne, so imeli navadno veliko otrok. Veliko lačnih ust, malo denarja. Doklad ni bilo. V planini je bila dobra obleka in dobra obutev življenjsko važna. Tudi sekire in žage so si morali kupiti.

In danes?

Med malico so se delavci nekaj vneta pogovarjali. Slo je za to ali, bo trinajsta plača, ali je ne bo. Nekateri so mnenja, da je delitev dobička premalokrat »na sporedu«. Tovaršem, ki so v delavskem svetu, naročajo, naj nikan ne pozabijo izposlovati bunde za zimo. Podjetje da vsem gozdnim delavcem po en dežni plašč na vsaka tri leta, vsako leto delovno obleko in vsako leto in pol po en par močnih gozderjev.

Spominjam se starega strica, ki je drvaril v hribih okoli Svetine. Kadar je prišel, je nevedečno zaudarjal po smoli in dimu kakor kakšna črna kmečka kuhinja.

Danes gozdni delavci niso več takšni. Stanujejo v kočah, ki imajo trdne stene, močno stropo, okna, vrata, ki zapirajo mraz, da ostane zunaj. V železnih posteljah so mreže, na ležiščih pa bele rjuhe in tople volnene odeje. Za gradnjo koč, obleke in zaščitna sredstva daje podjetje tudi po 20 zaokroženih milijonov na leto. To pa niso mačje solze... Marsikdo tu spi lažje kot doma...

Ko pa mine delovni dan, posedajo poleti pred kočo, pozimi pa okoli peči in poslušajo radio... Nekad pa so trepetali premraženi v »škorjeverkah«. Piš ledenega vetra je bil glasba, včasih tudi zavijanje lačnih volkov.

Težave na Jelšingradu

Napak bi bilo, če bi trdili, da lahko preprečimo naravne premike delovne sile v podjetjih, zlasti pa v gradbeništvu, kmetijski in podobnih gospodarskih panogah. Istočasno pa brez domne drži, da sedanje anomalije pri fluktuaciji delovne sile že presega normalne premike. Stanje nekaterih gospodarskih organizacij je namreč glede tega tako kritično, da pomeni za gospodarstvenost posameznega podjetja resno zavoro.

Glede fluktuacije delovne sile so že posebej prizadeta nekatera kmetijska gospodarstva, ki se mnogokrat skoraj brez uspeha borijo s temi težavami. Primer kmetijskega posestva Jelšingrad nam to zgovorno potrjuje.

Posestvo ima tri gospodarsko samostojne enote. Skupaj zaposlujejo okoli petdeset delavcev. Skoraj vsi so precej oddaljeni od delovnih mest in se na delo vozijo ali pa prihajajo na podjetje pa ima le štiri lastna stanovanja, pa še ta so neprimerna. Kazumljivo je, da ob takih stanovanjskih pogojih podjetje nima možnosti, da bi ustvarilo trden kolektiv. Saj je razumljivo, da ljudje prihajajo in odhajajo, da izostajajo z dela in podobno.

Poseben problem pa je sprito tega dejstva, da imajo vedno večje težave s kvalificiranimi in strokovnimi delavci. Te težave se še bolj povečujejo z uvajanjem hmeljišč, ker je potrebna strokovnejša in tudi stalna delovna sila. Brez domne bo o problemih fluktuacije na kmetijskem gospodarstvu Jelšingrad moral razpravljati zbor proizvajalcev in končno z določenimi ukrepi pomagati, da se bo posestvo zne bilo te osnovne težave, ki v mnogem zavira naraven razvoj podjetja.

Skrivalnica?

Nekoliko motna slika... Nič čudnega. Posneta je skozi okno avtomobila. Zakaj? Se gremo mar skriti?

valnico: kje je kamion? Da, komaj sem ga opazil, tako je bil skrit. Bila je nedelja. Na cesti med Butanji in Kozjem je bil neverjeten promet. Kmečki vozovi so bili napolnjeni z jabolki. Na stranski po-

RAZSTAVA plemenske živine v Ljubnem

V Ljubnem ob Savinji bo v nedeljo velika razstava plemenske živine. Razstavili bodo govedo sivorjave pasme, poleg goveda še pitalo mlado živino, čredo ovac jezerko-solčavske pasme in čredo beko-

val. Razstava ima predvsem poučni značaj, saj bodo kmetje lahko videli dobro živino, videli bodo kakšno živino morajo imeti za pogodbeno pranje, najbolj pa jim bo v korist menjava izkušenj in ne nazadnje lepe premije, ki jih bodo deležni najboljši živinorejci.

ČEBELE TJA, KJER JE PAŠA (Mali nasvet)

Čebele se najbolj izplačajo tam, kjer je dovolj paše zanje. To je razumljivo. Toda kje je najboljša paša? Predvsem tam, kjer je dovolj gozdov in travnikov, kjer je zaselna repica, detelja in ajda, rastline, ki vselej dajejo dovolj medu. Spomladaj največ daje javor, potem repica, sadno drevje in poljsko cvetje. Poleti medijo lipe, kostanj, maline, ostrožnice, mak, bela detelja in grahorica. V takih krajih čebele nabirajo med tudi po pet in šest me-

Izzivljenja na naši vasi

Vztrajnost je rodila uspehe

MOZIRSKA OBČINA PRI SKLEPANJU POGODB V OPREČJU NAJBOLJŠA. — ŠE VEČ PŠENICE, PA NI SEMENA. — PRI KROMPIRJU VAŽNEJŠA JE ŽIVINA.

Na področju Gozdarsko-kmetijske poslovne zveze Mozirje se je leto obrnilo. Lani kooperacija ni šla od rok, letos pa so v povprečju najboljše. Lanski plan je bil sicer napiet, toda letos ni dosti manj. Največ zasluga za letošnje uspehe pripisujejo temeljitemu sodelovanju političnih aktivistov. Tudi v mozirski občini ni šlo gladko in kmetje niso oblegali zadružnih pisarn. So pa uspeli po vaseh zbrati zadružnike k pogovoru. Če ni šlo prvič, so poskusili drugič. Ko pa so kmetje zvedeli za kaj gre, se niso več upirali.

Uspeh je vsekakor zadovoljiv. Vse zadruge so že prekoračile plan za setev visokorodnih pšenice. Imajo za 78 hektarjev podpisanih pogodb, torej za 8 ha nad planom. Uspeli bi še pridobiti večje površine, pa nimajo dovolj semena.

Tudi za travništvo in krmne rastline se kmetje zanimajo. Do konca preteklega tedna so podpisali pogodbe za 630 ha, plan pa predvideva 760 ha. Od predvidenih 90 ha deteljšč imajo v pogodbah že 64 ha. Sklenili so pogodbe za 14 ha ovsu, čeprav ga plan ne predvideva. Nekoliko bolj trdo

gre akcija za krompir. Letošnja smola plaši ljudi. Toda vsako leto ne bo tako kot letošnje, ko je bilo za polovico manj pridelka od lani.

Za nas je najvažnejša živina, je dejal upravnik poslovne zveze tov. Korber. Poleg gozdarstva je to poglavitna panoga kmetijstva na področju občine. Tu bo treba še precej naporov. Sicer položaj ni tako kritičen, toda rok je kratak. Kmetje v višinskih predelih večinoma že imajo povprečno po eno glavo goveda na hektar obdelovalne zemlje. Sedanji stalež živine brez prašičev in ovac znaša okoli 6.100 glav. V to številko

je všteta tudi mlada živina. Kmetijskih površin je okoli 13.000 ha, toda všteti so tudi pašniki, ki na tem področju niso neznatni. Okoli 8.000 glav živine bo moralo biti v naslednjih letih v občini, da bo zadoščeno načrtu, ki predvideva eno glavo v višinah, eno in pol pa v nižini na vsak hektar obdelovalne zemlje.

Plan odkupa mesa pa jim vseeno povzroča skrbi. Ne to, da bi obupavali. Le trdega dela in prepravevanja bo treba. 720 ton govejega mesa in 180 ton svinine, to niso mačje solze, če hkrati težimo k povečanju staleža živine. Vendar ob dejstvu, da poslovna zveza drži na vajetih odkup živine in da kmetje v živinoreji vidijo poglavitno možnost napredka, govori bolj v prid optimizmu kot malodušju.

K.

Kako rešiti „mlečno krizo“ v Celju?

V zadnjem času je opaziti v Celju tudi pomanjkanje mleka. Vzrok temu je kot vsako leto prehod od zelene krme na suho, letošnji padec pa je brez dvoma pripisati tudi dejstvu, da kmetovalci predvsem pa kmetijska gospodarstva privedejo mlado živino, kar je za pospešitev živinoreje vsekakor za pozdraviti.

Celjski potrošniki kupujejo v prodajalnah podjetja Mleko, dnevno okoli 3800 litrov mleka. Do nedavnega je podjetje odkupilo skoraj vse te količine mleka pri kmetijskih gospodarstvih, saj je le okoli 400 litrov mleka bilo odkupljeno od zasebnih kmetovalcev. Ker je zaradi pospešenega pitanja mlade živine in privozovanja telet pri kmetijskih gospodarstvih nastal v zadnjem času izpad mleka, je podjetje Mleko moralo zamašiti to vrzel z odkupom mleka pri mlekarici v Smarju.

Tu pa nastaja problem, saj podjetje Mleko mora plačati v šmarnski mlekarici mleko po znatno višji ceni, ker leta zaračuna tudi vse režijske stroške predelave, kakor, da bi mleko predelala sama. Predelava mleka je namreč osnovna dejavnost v tej mlekarici. Cena temu mleku je 35 din, medtem ko je podjetje odkupovalo pri kmetijskih gospodarstvih po 24 din. Razlika v ceni (11 din) podjetje samo ni v stanju kriti. Ze po prejšnji ceni je delalo podjetje z izgubo, saj je maloprodajna cena mleka v Celju 36 din, kljub temu da znaša lastna cena, vključujoč vse režijske stroške 42,20 din. Vendar je podjetje to razliko doslej krilo iz drugih dejavnosti.

Svet za blagovni promet pri celjski občini je mnenja, da se cena mleku ne sme povišati v nobenem primeru. Zato pa nastaja vprašanje, odkod naj podjetje krije izgubo pri odkupu šmarnskega mleka.

Mozirje je dobilo vodovod

V nedeljo bo v Mozirju slovesnost otvoritve novega vodovoda. Ta pridobitev je toliko večja zaradi vedno pomembnejše vloge turizma, ki v trgu vedno bolj narašča. Nič manj važno ni to, da se je Mozirčanom izpolnila dolgoletna želja in da so v Mozirju rešeni skrbi za vodo za celih 50 let naprej, pa naj se trg še tako širi.

Sredstva za vodovod so dobili od občine, ki je dala 6 milijonov, od republiškega stanovanjskega sklada 4 milijone, iz bančnih sredstev pa so prejeli 2 milijona. Posojilo so že začeli vračati z denarjem, ki ga prispevajo zadružniki v višini 10.000 dinarjev ob priključitvi. Tudi doslej so zadržniki že precej prispevali, predvsem pa s prostovoljnim delom.

Zgraditev vodovoda je Mozirčanom rešila ene skrbi, prinesla pa jim je novo. Trg, ki bo odslej imel dovolj vode, da je ne bo treba preveč štediti, nima kanalizacije. To pa je tako tesno povezano z vodovodom, da ne bo mogoče dolgo odlašati.

Sedma sila

Kožuhanje praznik za mlade ljudi

Nekatera kmečka dela so združena s praviimi ceremonijami. Ne samo to, da ti običaji dajejo delu mihačnost in barvitost — so tudi prilika, ko kmečki ljudje, zlasti pa mladina, najdejo priložnost za zabavo, smeh in dobro voljo.

Kožuhanje je že nekaj takega. Mislim, da je naš štajerski izraz primernejši od ličkanja. Koruza ima kožuho — torej kožujemo. Toliko tistim, ki bi se utegnili obregnuti ob to besedo...

S šmartniskimi mladimi zadružniki iz Zadrške doline smo že stari znanci. Kdo bi ne poznal mladih zadružnikov, ki so letos bili najboljši in za nagrado dobili radijski sprejemnik. Če se h kožuhanju zberejo najboljši prijatelji in znanci, potem sem si lahko štel v čast, da so me povabili...

Koruza, ki smo ji slačili kožuhe, je bila z njihove njive. Mladi so jo sadili, obdelovali in spravljali. Zato so jo toliko bolj uneto tudi kožuhali. Menda še nikjer niso kožuhali za dne, torej tudi v Smartnem niso. Da bi odgnali mraz, ki je lezel v pleča, in bojazen pred kupom koruze, ki je ležala pred njimi, so zakrožile šale.

zadonela je pesem, smeh in vriski so odjeknili v temno noč. Sicer pa tako kožuhanje ni bilo kaj posebno težko, če ni treba puščati uhljev in vezati v pare... V krogu okoli kupa so večidel dekleta. Fantje v koših odnašajo storže na podstrešje, vmes pa nagažajo dekletom kar se da. Drugače bi prehitro minilo, saj kup kopni, da je kaj...

Ko je kup že majhen in se kožuhali tepejo za zadnje storže, je čas, da pride muzikant. Da je to bila učiteljica Fanika, je presenečenje v škodo fantov... Konec... Fant si ni mogel kaj, da bi se ne zapodil med dekleta in jih povaljal po mehkih nastlanih tleh...

Harmonika s poskočnimi vižami podžiga pete mladini. Naj prvi vrže kamen, kdor nikoli ni rad plesal... Sicer pa, kaj jim mar za mnenja vaških klepetulj. Za mlade ljudi je danes jutri, ne pa včeraj. Delo ima pravico do veselja.

-tek

Na »kožuhanju« so nekateri fantje bolj za zgago kot za rabo... Ko se za dekleti nabere debela plast ličkanja, se jim zdi kot nalašč, da jih povaljajo po njem.

50 hektarjev na Šmohorju?

Na Šmohorju je okoli 50 hektarjev pašnikov, ki niso docela izkoriščeni. To je večinoma zemlja rudarjev, ki ne utegnejo niti nimajo posebnega interesa, da bi vanje vlagali sredstva. Tako se dogaja, da, ob splošnih prizadevanjih za povečanje števila živine na hektar, obstajajo v tem predelu primeri, kjer gojijo na

10 hektarjev samo dve glavi živine. Istočasno pa lastniki teh zemljišč kažejo pripravljenost, da bi pod ugodnimi pogoji dali zemljo kmetijski zadruzi ali poslovni zvezi v zakup. To tendenco ne kaže zavračati, saj bi z majhnimi sredstvi lahko uredili provizorno pitališče za 100 glav goveje živine.

-ma-

Žena • dom • družina

Da bo naši mladini čim lepše...

V času, ko se žene in matere vse bolj zaposlujejo, so prevzele skrb za mladino razne ustanove, pri čemer imajo poglavitno vlogo stanovanjske skupnosti, dragocene pridobitve zadnjega časa. Žene se zaradi tega morejo udeležiti v družbi, saj lahko skrb in vzgojo mladine prepustijo mladinskim domovom, dnevnim zavetiščem in podobnim ustanovam. Povsod na teh mestih je zaposlen vzgojiteljski kader in prenekatera žena je že spoznala, da ji te ustanove ne le varujejo otroka, marveč mu nudijo več kot bi mu mogla nuditi mati. V teh ustanovah imajo namreč otroci vse možnosti, da se pod nadzorstvom pripravljajo za šolo, poleg tega pa se po učenju lahko posvečajo drugim dejavnostim, za katere imajo v ustanovi vse možnosti.

Res je, da mora imeti stik s starši, toda menimo, da ga takšna ustanova ne ruši, ampak celo podpira, saj s tem, da opravijo otroci delo za šolo z vzgojitelji v zavetišču, omogoča, da preživijo družina ostali čas v skupnem sožitju. Zaposleni starši, posebno še matere so po opravljenem delu na službenem mestu in doma tudi pretrudne, da bi otroke peljale še na sprehod, v zavetišču, vrtcu in podobnih ustanovah pa imajo vsaj večinoma tudi vrt, kjer se otroci lahko po volji razgibljujejo. Kakšnega pomena je posebno za manjše otroke gibanje na prostem, pa se žal marsikdo ne zaveda. Otok, ki se je nenadoma moral privaditi na popolnoma drugačen dnevni red, ko je začel hoditi v šolo, je zaradi tega potreben izdatnega razvedrila po pouku. Razen tega je otrok v šoli več ur v prisiljenem stanju, ki ga doslej ni bil vajen. Temu more od pomoči samo čimveč gibanja na prostem.

V zvezi s tem naj omenim, kako važna so otroška igrišča, ki jih je prav v Celju premalo. Vsi otroci, katerih matere nimajo časa hoditi z njimi na sprehod, tudi ne morejo biti v vrtcu ali zavetišču. Poleg tega je še vedno mnogo staršev, ki svojih otrok nočejo dati iz takšnega ali drugačnega razloga v kakšno otroško ustanovo. Vsem tem otrokom bi morali nuditi prostor, kjer bi se mogli v

Skupno v igri in učenju je za otroke najprijetnejše

naravi razvedriti, ne da jo morajo zato iskati v mestnem parku. Prenekatero dete se zateče igrati na cesti, ki nudi bogati fantaziji otroka več, kot malo dvorišče, ki je dostikrat vrhu tega še smetno. Vendar moremo s primerno ureditvijo dvorišč tudi marsikaj doseči. Nekoliko zelenja bo naredilo očisto dvorišče prijazno. Če pa bomo pri tem delu zainteresirali otroke se bodo poslej tu še raje zadrževali, saj bo novo urejeno dvorišče plod njihovega dela. — Seveda pa bi bilo potrebno urediti tudi v mestu eno ali dve večji igrišči, čeprav bi se temu moral umakniti javni nasad.

Vse, o čemer smo sedaj govorili, smo z zaupanjem prepustili

skrb stanovanjskih skupnosti. Če bodo otroci brez nadzorstva, se bodo mogli zadržati v zavetšču stanovanjskih skupnosti, naloga skupnosti pa je, da bo na svojem področju uredila primeren prostor in otroško igrišče. Edino stanovanjske skupnosti bodo mogle nadzirati družine, kjer se je prikradel alkoholizem ali nemoralna in po njihovi zaslugi bo mogel svet za varstvo otroka in družine še pogostejše in še uspešnejše posredovati. Otroka, ki odrasča v neprimernem okolju, dajo v refo, kjer je vključen v složno družinsko življenje. Prav rejniška služba v Celju je dosegla najvišje raven v republiki.

Eva

Nova številka Otroka in družine

Spet je izšla revija Otroka in družina, to pot v znamenju tedna otroka in stanovanjskih skupnosti. Uvodni članek v reviji je torej posvečen tednu otroka.

Revija ima tokrat prilogo, ki podrobno obravnava ureditev, delo in vlogo družinskih ustanov v stanovanjskih skupnostih. Prispevek je povzet iz misli in razprav na posvetovanju Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Revija pa prinaša razen tega še vrsto navodil za vzgojo otroka, rešnje probleme, ki jih starši srečujejo pri vzgoji v dobi otrokovega razvoja, obravnava ednosa v družini, tako ednosa med zakonci, kot medsebojne odnose otrok in otrok do staršev, prinaša navodila za razvijanje z otrokom, ki je prebela kakšne srčne bolezni in drugo.

O vplivu filma, o risanih diafilmih, ki smo jih končno pričakali tudi v Sloveniji, o čitvi in privzganju k branju kvalitetne literature, se lahko to pot seznanimo v reviji Otroka in družina.

Dr. Leon Zlebnik je v tej reviji objavil prispevek o vzgoji staršev. Kazne je, da je ta v središču pozornosti znanih strokovnjakov doma in sredi tudi na tujem.

Prenekateri materi bo revija pomagala iz zadrege, ko se bo znašla pred novo zahtevo svojega otroka, pa sama ne bo vedela kako naj odloči. Kako lahko starši, ki so v nekem primeru ravno napak, isto popravijo, vam pove prispevek »Mama kupi mi...«. Na zadnji strani pa boste poleg tega našli nekaj nasvetov za sroditev otrokove garderobe za šolo.

KAKSNA JE DRUGA STRAN MESECA?

Direndaj okoli zemlje

Ko je pred dvema letoma prvi sovjetski Sputnik vzmiral svet s svojim tajinstvenim »pip... pip... pip...«, se je sprožil pravcati plaz. Naš planet ima danes približno toliko umetnih satelitov, kolikor je bilo avtomobilov v prvih dveh letih po tistem, ko je Cugnotovo strašilo s svojim ropotom splašalo Parižane.

Kako razsežen je napredek človeka od 1769. leta, ko je prvi parni stroj popeljal človeka po cestah brez konjske vprege. In vsak nov izum se je vse hitreje razširjal. Za parnim strojem elektrika, za elektriko bencinski stroj itd. Človek je vzletel v višave, potopil se je v morske globine, prevrtil gore, zaustavil reke, zgradil hiše, ki sežejo v oblake... Atomsko energija je naredila revolucijo, rakete s suhim in tekočimi gorivi dosegajo fantastične hitrosti. Znanstveniki napovedujejo ionske in fotonske pogone. Hitrost, ki bi bila enaka hitrosti svetlobe, to je cilj.

Okoli Zemlje krožijo umetni planeti. Da, dva celo krožita okoli sonca, en sovjetski in en ameriški. Ta umetna telesa, ki z neverjetno naglico krožijo po vesolju, so različnih oblik in različnih velikosti. Sovjetski lunik, ki je zgrešil Luno in se pridružil planetom našega

sončja, je velikanski nasprotni ameriški, ki tehta le nekaj kilogramov. Sputnik I je težak okoli 80 kilogramov, njegov naslednik, ki nosi po vesolju psico Lajko, pa jih je imel že nad 700. Amerikanci ne pošiljajo v vesolje velikih teles. Večinoma so manjši, toda ravno tako zelo komplicirani letelci sateliti. Eden med njimi je prav čudne oblike. Podoben je holandskemu mlinu na veter. Stiri rebraste lopute niso nič drugega kot zbirniki sončne energije, ki daje elektriko radijski postaji, ki sporoča na zemljo najrazličnejše podatke.

V nedeljo so Rusi poslali v vesolje novo raketo, štirinajst dni potem, ko je njihov »Blisk« priletel na Luno. Ta vesoljska raketa tehta brez goriva nad 1300 kilogramov. Raketa je svoj zadnji del ponesla okoli Lune in sporočila na Zemljo podatke o tem, kako izgleda naš mesec z druge strani, ki je človeško oko še nikoli ni videlo. Raketa je hkrati prva vesoljska postaja, saj ima na svojem »krovu« naprave, ki bodo točno posredovale številne znanstvene podatke o Mesecu in Zemlji. Kot ameriški »mlyn na veter« ima tudi najnovejša ruska raketa, oziroma zadnji del, ki je obkrožil Luno, sončno centralo, ki daje številnim apa-

ratom, med temi tudi radijski postaji, električno energijo. Raziskovalno telo pa ne dela samostojno, marveč njegovo delo vodijo z Zemlje. To je še en korak naprej, saj omogoča, da bo v prihodnjih satelitih in vesoljskih ladjah »sedele« robot, ki bo, kakor človek, videl, stišal, reagiral na vse pojave itd.

Neverjetno hiter razvoj znanosti in tehnike na svetu nas spravlja v zadrego. Stari ljudje, ki sedanji naglici ne sledijo več, se na primer točno spominjajo, kdaj so videli prvi avtomobil, kdaj prvo letalo. Mi pa, nevaležna bitja, zaradi množice sijajnih zmag znanosti, niti ne prebiramo vseh poročil, temveč zmrdnemo, češ, spet ena raketa, saj je že pravcati drenj okoli planeta...

MELODIČNI ROMANI, SLIKE IN PODOBNO

Nekatere umetnine imajo silno melodične naslove, da bi jih kaj hitro zamenjali s skladbami:

»Carobni hrib« (roman) od Thomasa Manna, »Mrtve duše« (roman) od Nikolaja Gogolja, »Otok mrtvih« (slika) od Arnolda Böcklina, Trauma (medicinski izraz za rano).

Zgubljena igrača

Kadarholi grem tam mimo, mi pogled poln upanja zdrzne v grobijo prd stezo. Vsakokrat pričakujem, da jo bom zagledal — svetlorde o igračko, trobento iz celuloide... Sa danes, ko je vendar preteklo toliko let, da bi rja razžrla najtrše železo...

S kričanjem in jokom sem jo izprosil od starejšega bratrance, ko sem bil tri leta star. Provil sem imel v rokah pravo igračko. Svetlo, rdečo, ki je čudno hreščala in še bolj čudno dišala... Nekaj čisto drugega je bila, kakor piščali iz urbovih šib, ki mi jih je rezal sosedov pastir....

Natanko vem, da sem se zadnjikrat igral z njo v groblji pod stezo. V tistem kupu, poraččenem s ščavjem, smo otroci odkrivali

zaklade. Zlomljeni glavniki, okrnjeni kipci, počene stekleničke, pisane cunje, in sto in sto raznih vabljivih reči.

Zaklad je bil toliko bolj mikaven, ker so nas odrasli vselej podili od tam. Najbrž zato, ker se ne smemo dotikati teh dragocenosti, sem si mislil tedaj.

Takrat, ko sem spet bežal, sem v groblji pustil svojo svetlo igračko. Nikoli več je nisem našel. Ne takrat, ne pozneje, ne zdaj. In kadarkoli sem šel mimo, sem jo iskal...

Tudi danes podijo odrasli otroke iz groblje. Vem zakaj. Da bi odvrgene ropotije ne znosili spet v hišo.

Preteklo je toliko let, da bi rja požrla železo. Pa vendar vselej pogledam na grobljo, če bom našel svojo trobento...

Saj sem vendar pozneje zgubil še toliko najdražjih stvari. Zapravi sem toliko svetlih trenutkov, zavrgel toliko ishrenih nagnjenj...

Takrat je bilo prvič... Mar upam, da mi prva povrne vse druge?

J. Kr.

Zgodba o »plavem angelu« je, tako pravijo, stara kot moški in ženska. Vedno se ponavlja stara zgodba v novi obleki. Zadnji idol tipa »plavi angel« Marlene Dietrich je šla v pozabo, Hollywood pa je našel novo, švedsko blondinko May Britt. Z njo igra glavno vlogo Curt Jürgens.

In zgodba? Profesor prirotopisa (Curt) najde pri dijaku sliko Lole (May). Od tega trenutka gre njegova pot navzdol. Poroči se s »plavim angelom«, ki je v resnici hudiček, izgubi službo, zapravi denar, vse gre po zlu, dokler ga ne rešijo ljudje v takih letih, ko jim tudi blondinke niso več nevarne.

Kaj obeta film? Sijajno igrata Curt Jürgens, ki nesrečnega profesorja baje odlično parodira. A lepa May. Dovolj, da je pravi germanski tip z domala belimi lasmi. Komaj da zmore igrati samo sebe...

POSEBNOSTI okoli glasse

— Franz Schubert je bil tako reven, da ni nikoli imel svojega klavirja, čeprav je poleg skladb za orkester in zbor napisal celo vrsto del za klavir.

— Beethoven je zadnjih petnajst let svojega življenja vedno slabše slišal. Znamenito Deveto simfonijo je napisal, ko je bil že popolnoma gluha.

— Ignac Padarevski ni bil samo pianist in skladatelj, bil je tudi neke vrste dirigent, in to na političnem odru, saj je bil leta 1919 prvi poljski predsednik vlade.

Lepa ločenka v hudih škripcih...

Pred poldrugim letom je Soraya zapustila Teheran. Sah jo je spremljal na aerodrom. Poslovili so se hladno, odletela pa je s polnimi žepi. Da ji ne bi bilo »hudo«, ji je šah dal na pot 200.000.000 dinarjev. Nosi se seveda še lep kup draguljev. Nihče ne ve, koliko? Da za svoje »male potrebe« ne bi jemala od glavnice, dobi še po štiri tisoč dolarjev mesečno.

Tako je ostala nekdanja iranska kraljica prepuščena na milost in nemilost letoviščem in kopališčem zapadne Evrope od St. Moritza do Monte Carla.

Uboga Soraya, ki jo imenujejo tudi »žalostna princesa«, se je zatekla v St. Moritzu v skromno družbo petih skromnih oboževalcev njenega ex-veličanstva. Videli je, da ji je vendarle uspelo pozabiti moža. Pridno je zalivala grenko žalost s sladkim šampanjcem v družbi izbranih

kavalerjev in ženitnih kandidatov. Seveda ti niso bili karsibodi.

Prvega so prijatelji imenovali »tope«. To ni bil nihče drugi kot Harald Krupp von Bohlen, sin Berte Krupp. Po njej imenovan top »debela Berta« je v prvi svetovni vojni pošiljal svoje prijete pozdrave Parizanom prav v sredino mesta. Ko je nenadoma odpoval, je stopil na njegovo mesto presvetla visokost princ Ivan Torre in Tasso, vnuk Ludvika II. bavarskega in sin prince D'Orleans — Braganca. Računajo, da ima okrog 160 milijard. Menda pa tudi ta ni bil dovolj vroč, saj ga je zamenjal 25-letni Filip Winter, sin bogatega industrialca iz Basila. Soraya pravi, da je po-doben James Deau.

To prijateljstvo je trajalo vse do tlej, ko se je pojavil v hali luksuznega hotela rimski princ Raimondo Orsini. Ta je baje podoben kralju rock an rolla Elvisu Presleyu. Večkrat so ju videli sama v nekem nočnem lokalu, kjer godba igra samo sentimentalne plesne komade, ki si jih želijo zaljubljena srca. Takšen ples zahteva prav malo premikanja

Kaj pomenijo imena?

Ce nam prevedejo kitajska in japonska imena, se nasmehujemo, kaj vse pomenijo. Mislite, da je z našimi drugače. Naša imena tudi vsa nekaj pomenijo. Slovanska ne bomo naštevali, pač pa druga:

Iz latinščine: Anton (predpostavljeno), Ignac (ognjevit), Maks (največji), Pavel (majhen), Veronika (tista, ki prinaša zmago)...

Iz grščine: Andrej (možat), Barbara (tujka), Jurij (kmet), Margareta (biser), Katarina (čista), Nikola (zmagovalec nad ljudstvi), Tereza (žena-lovec), Sofija (razumnica)...

Razno: Suzana (lilija) hebrejsko, Gašper (zakladnik) perzijsko, Lora (bog je moja luč) arabsko, Selma (mirna) arabsko.

„Janezi“ in Afričanke

Letos je bilo v Franciji srečanje folklornih skupin z različnih delov sveta. Zelo uspešno so nastopali tudi naši folkloristi akademske skupine »France Marolit«. Med temi je tudi nekaj celjskih študentk in študentov.

Mimo evropskih folklornih skupin so na festivalu močno zanimanje

vzbujale tudi skupine z drugih kontinentov. Med temi so bile zelo na očeh mulatke iz ene izmed francoskih kolonij. Toda Francozi so se do teh pokazali zelo mačehovski in so jih po vsaki predstavi odpeljali daleč proč, da bi ne našle stikov z ostalimi udeleženci festivala. Toda naši »Janezi«, bi ne delali časti na-

ši tradiciji, če bi jih tudi tam ne posilili in v zabavi ter pogovoru ne kovali »koeksistence« med rasami, navkljub diskriminaciji.

Na sliki vidimo brhke mešanke v družbi z našimi »Janezi«. Cetrti od leve je Celjan Edo Gaberšek. No, slovenski fantje tudi niso iz zadnje moke... Čeprav na francoskih tleh.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Vsakdo, ki se povzpne na 75 metrov visok dimnik tekstilne tovarne v Dugi Resi, mora »po tradiciji« na vrhu vpisati svoje ime. Takih imen je doslej le deset.

Preko 100 let staro ključavnico še danes uporablja kovač Nine Božić iz Krnjaka. V času narodno osvobodilne vojne je bila z njo zaklenjena klet in razen lastnika je nihče ni mogel odpreti. Tako niso mogli kleti odpreti tudi okupatorjevi vojaki.

Na cesti med Generalskim Stolum in Bosiljevem v Karlovškem kraju se nahaja edinstven most v naši državi. Zgrajen je bil v obliki črke S še za časa Turkov.

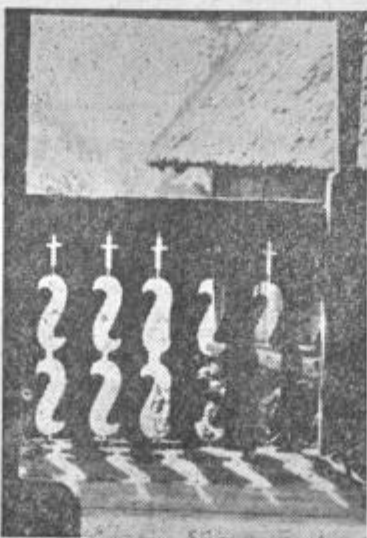
SVOJEVRSTNO POSVETILO

Neki časnikar je posvetil svojo knjigo »...najčudovitejši ženski, ki mi kuha, pere, krpa nogavice in vzgaja sinove — moji tašči«

ELIZABETH IN SPANSKA MORALA

Nedavno se je Elisabeth Taylor poročila s pevcem Eddiejem Fisherjem. To je že njen četrti mož. Za poročno potovanje si je izbrala deželo ljubezne romantike, toda ni imela sreče.

V Spaniji, ki sta si jo »mladoporočenca« izbrala, sta našla na odpor. Najela sta vilo v Sant Agaru za »pičlih« 300.000 dinarjev četrtletne najemnine. Toda, ko sta prišla, ni bilo v vili žive duše. Služinčad je odločila, da ne bo stregla ženski, ki živi tako nemoralno. Ker v vsem kraju nista našla služabništva, sta morala v hotel. Uboga Lizika!

V toplih poletnih večerih, ko je v izbah in kamrih preveč zatohtlo, se tudi marsikatero dekle preseli v zračno kašo. Pod lepo zrezljanim balkonom fantje kaj radi postojijo, zlasti kadar se vračajo z gaud...

Včasih, ko še ni bilo toliko ljudi, ko ni bilo toliko cest in železnic, niti radia, časopisov, kina, so številni običaji poživilji življenje podeželskih ljudi. Dandanes si težko predstavljamo tiste čase, ne da bi pri tem pomislili, češ, kako zelo dolgočasno je bilo. Današnje dni ni nič čudnega, če si fant poišče nevesto tudi po sto in več kilometrov daleč. Toda nekoč so bili običaji tisti, ki so zbliževali mlade ljudi. Nekateri so se še ohranili. Eden teh so »gaude« — običaj, ki o njem govori naslednji sestavek.

DOMALA POZABLJEN OBICAJ

GAUDE

CAS LJUBEZNI NA FLORJANSKO NEDELJO

— Boste še dolgo stali med nami? so vpraševali prijazni kmetje onkraj Ljubnega. Ko sem povedala, da bom kmalu odšla, so dejali:

— Skoda... Lahko bi bila v nedeljo z nami na gaudu!

Močno radovedna sem postala, zato sem vprašala kaj ta beseda pomeni.

in razigra. Gauda se vsakokrat pri drugem kmetu. Ob takih prilikah pridno pijejo vino ali pa čeevko. Seveda tudi mnogo plešejo. Ob zvokih harmonike in klarineta zavrtijo polke in valčke, vmes pa pojo domače pesmi, največ seveda zdravilke.

Najiminitnejše so gauda baje na Florjanovo nedeljo. Pravzaprav se gauda začnejo že v soboto. Tisto noč ostanejo v vsaki hiši vrata odprta. Fantje imajo na Florjanovo soboto posebno pravico. Po vseh kuhinjah smejo pobrati vsa jajca, ko-

likor jih najdejo. Da pa bi fantje te svoje pravice preveč zlahka ne opravi-

li, se gospodinjice posebno potrudijo in jajca kolikor mogoče dobro skrijejo. Fantje, ki jih iščejo, včasih pretaknejo vse kote, prebrskajo sleherno luknjo in predal. Če pa jaje ne najdejo, se zjezijo in zagodejo gos-

podinjam kakšno debelo. Običajno zvečejo v kuhinje razno orodje, včasih pa kar cele vozičke in druge kramo.

Iz nabranih jajc si za prigrizek na zabavi potem spečejo »jajčneca«. To je v jajcih spečen kruh, zraven pa pijejo, se veselijo, pojo in plešejo pozno v noč...

Ples, pesem, smeh in veselje zbližuje ljudi. Zlasti mlade. Ko je že zelo pozno, pogosto tudi zelo zgodaj jutraj, se veseljaki razidejo. Prenekateri odhajajo z gaud zaljubljeni. Ko vse potihne, ko starejši že zdavnaj spijo, se kje zunaj čuje le še nežno šepetanje dveh mladih ljudi. O čem? O ljubezni seveda...

Nekje zaškrpajo klini stare lestve... Pritajen jak okenskih tečajev se meša z laježem psa, ki noče razumeti, da so to noč vendar gauda.

M. M.